ЭКЗЕМПЛЯР ... ...ильного ...

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

5-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 250 (1254)

21 ДЕКАБРЬ ЯКШАНБА 1958 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН

КПСС Марказий Комитети Пленуми партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларини омманинг ўсиб бораётган активлигига бошчилик қилишга, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини меҳнатда янги юксак кўрсаткичларга эришиш сари доим олға боришга интилиш руҳида сабот билан тарбиялашга, уларнинг ижодий ташаббусини, новаторлигини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга, коммунистик қурилиш планларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг ривожлантиришга чақиради.

Кейинги беш йил ичида қишлоқ хўжалигининг ривожланиши якунлари ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш вазифалари

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ўрток Н. С. ХРУШЧЕВ доклади юзасидан 1958 йил 19 декабрда қабул қилган қарори

КПСС Марказий Комитети Пленуми КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўрток Н. С. Хрушчевнинг кейинги беш йил ичида қишлоқ хўжалиги ривожланиши якунлари ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш вазифалари тўғрисидаги докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, КПСС Марказий Комитети Президиумининг Марказий Комитет сентябрь Пленуми (1953 йил), шунингдек кейинги Пленумларининг қишлоқ хўжалиги масалалари ҳақидаги қарорларини ва партия XX съездининг шу ҳақдаги қарорларини амалга ошириш соҳасида тутган сиёсий йўли ва амалий фаолиятини тамомила ва бутунича маъқуллайди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумидан кейин ўтган давр партия ва мамлакат ҳаётида, халқимиз ҳаётида тарихий аҳамиятга эгадир, деб ҳисоблайди. Коммунистик партия ана шу давр ичида қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини кескин суратда юксалтириш ҳақида энг муҳим тадбирларни ишлаб чиқди ва амалга оширди. Бу тадбирлар колхоз тузумини ва бутун социалистик системамизни ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлашда янги босқич бўлди.

Марксизм-ленинизм хўжаликнинг социалистик формаси энг прогрессив форма бўлиб, ижтимоий ишлаб чиқаришни мисли кўрилмаган тез суръатлар билан юксалтира олади, деб таълим беради. Оммадаги революцион ғайратнинг буюк кучлари ҳаракатга келтирилганда, ижтимоий ишлаб чиқаришни ривожлантиришда барча меҳнаткашларнинг моддий манфаатдорлиги принципига изчиллик билан риоя қилинганда ташкилотнинг социалистик формаси энг яхши натижалар бера олади. Қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш соҳасида ана шу энг муҳим қоидалар яқин ўтмишда, хусусан КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумидан аввалги даврда жиддий суратда бузилган эди. Бу эса, мамлакат экономикасидаги ана шу ҳаётий муҳим соҳанинг кейинда қолишига олиб келди. Колхоз ва совхозлар уруш келтирган жароҳатларни даволаган бўлсалар ҳам, аммо булар эришган ишлаб чиқариш даражаси мамлакатнинг озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалик хомашёларига бўлган ва ўсган эҳтиёжларини қондиролмас эди. Бу ҳол хавфли оқибатларга сабаб бўлиши мумкин эди, чунки, бу ҳол социалистик индустрияни янада юксалтиришга, халқ фаровонлигини оширишга, мамлакатимизнинг коммунизм сари олға боришига халақит бериши мумкин эди.

Партиямиз Марказий Комитети ўзининг сентябрь (1953 йил), февраль-март (1954 йил), январь (1955 йил) Пленумлари ва шундан кейинги Пленумларида, КПСС нинг XX съездида колхоз тузумини янада мустаҳкамлаш, совхозларни ривожлантириш ва дон, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтириш қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш соҳасида жуда катта, ҳақиқатан ҳам революцион тадбирларни ишлаб чиқди.

Коммунистик партия социалистик қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш программасини ишлаб чиққанида бутун халқ хўжалигининг негизи, мамлакатнинг иқтисодий қудрати ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, халқ фаровонлигини юксалтиришнинг негизи бўлган саноатнинг ва, биринчи галда, оғир индустриянинг ҳал қилувчи роли ҳақидаги ленинча таълимотга асосланди. Шу билан бирга, партия қишлоқ хўжалигини тез ривожлантириш мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг планларини амалга ошириш учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини ҳам эътиборга олди. Қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш бутун партиямизнинг, бутун совет халқининг энг муҳим вазифаси, деб эълон қилинди. Коммунистик партия ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кенг миқёсда кучайтириб юборди, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтириш йўлидаги умумхалқ курашига бошчилик қилди. Партия социалистик қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим иқтисодий масалаларини ҳал этди, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда колхозчиларнинг, қишлоқдаги барча меҳнаткашларнинг моддий манфаатдорлиги принципини тиклади, колхоз ва совхозларни мутахассис кадрлар, механизаторлар ва раҳбар ходимлар билан мустаҳкамлади. Планлаштиришда янги тартиб жорий қилинди. Бу тартиб колхозчиларнинг ташаббусини кучайтириб юборди.

Ишчилар синфининг қаҳрамонона меҳнати туфайли қишлоқ хўжалиги қисқа вақт ичида юз мингларча трактор, комбайн, автомобиллар, ҳар хил қишлоқ хўжалик машиналари ва асбобларини олди. Давлат ўтган беш йил ичида қишлоқ хўжалигига аввалги беш йилликдаги 40 миллиард сўм ўрнига (таққослаб олинган нархлар) 97 миллиард сўмдан кўпроқ капитал маблағ сарф қилди.

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш соҳасида айниқса, кўп иш қилинди. Бу эса, дон етиштиришни кўпайтириш ва бутун қишлоқ хўжалигини юксалтириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди.

Ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида қишлоқ хўжалигининг қолоқлигини қисқа вақт ичида тугатиш ва колхоз ҳамда совхозлар экономикасини мустаҳкамлаш имконияти туғилди. Ана шу асосда машина-трактор станциялари қайтадан ташкил қилинди, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини тайёрлашнинг янги тартиб ва шартлари жорий қилинди. Бу эса, колхоз тузумини янада ривожлантириш, барча қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, ишчилар синфи билан деҳқонлар иттифоқини мустаҳкамлаш учун, мамлакатимизда коммунизм қуриш учун жуда муҳим аҳамиятга эгадир.

КПСС Марказий Комитети Пленуми шуни қайд қиладики, Маленков, Каганович, Молотов, Булганин, Шепиловнинг партияга қарши группаси халқдан ажралиб, халқнинг ҳаётий манфаатларига қарши чиқди, КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумининг ва шундан кейинги Пленумларининг қарорларига қарши чиқди, ички ва ташқи сиёсатнинг барча энг муҳим масалалари ҳақида партиянинг XX съездида ишлаб чиқилган йўлнинг амалга оширилишини бузишга уринди. Ана шу нифоқ солувчилар группаси саноат ва қурилишни бошқаришни қайта қуришга қарши чиқди, иттифоқчи республикалар ва маҳаллий партия ҳамда совет органлари ҳуқуқларининг кенгайтирилишига қарши чиқди, партиянинг қишлоқ хўжалик соҳасидаги энг муҳим тадбирларининг амалга оширилишига қаттиқ қаршилик кўрсатди ва бу билан мамлакат экономикасининг ривожланишига тўсқинлик қилди. Партияга қарши группа партиянинг қўриқ ерларни ўзлаштириш сиёсатига қарши, қишлоқ хўжалигини планлаштиришдаги янги тартибга қарши кураш олиб борди, чорвачиликни тез юксалтириш ва аҳоли жон бошига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасида АҚШга жуда қисқа вақт ичида етиб олиш вазифасини ҳал этиш учун илғор колхоз ва совхозлар томонидан бошланган ватанпарварлик ҳаракатини бўғишга уринди, колхозчилар, ишчилар ва хизматчилар хўжаликларининг гўшт, сут, картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш мажбуриятидан озод қилинишига қарши чиқди.

КПСС Марказий Комитети томонидан фош қилинган ва тормоз келтирилган ҳамда партия ва халқ томонидан улоқтириб ташланган ана шу разил фракциячилар группаси шармандаи-шармисор бўлганлиги эндиликда ҳаммага аёндир.

Партиямизнинг ва бутун совет халқининг қишлоқ хўжалигини юксалтириш йўлидаги кураши буюк ғалаба билан якунланди. Кейинги беш йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш анча кўпайди. Бу эса, совет кишиларининг турмуш даражасини оширишга самарали таъсир кўрсатди. 1958 йилнинг 10 декабригача дон тайёрлаш 1953 йилнинг шу давридагига нисбатан 91 процент, шу жумладан, буғдой тайёрлаш 2,3 баравар, қанд лавлаги 2,2 баравар, қанд ишлаб чиқариш 54 процент, картошка тайёрлаш 30 процент, сабзавот тайёрлаш 80 процент, кунгабоқар етиштириш 65 процент, зиғир толаси етиштириш 2,1 баравар, пахта етиштириш 16 процент, чорва моллар сони 62 процент, сут тайёрлаш икки баравардан зиёд, жун 60 процент, тухум 76 процент ортди, заводларда мол ёғи ишлаб чиқариш 78 процент кўпайди. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти анча миқдорда ортди. 1949-1953 йиллар даврида йилига ўрта ҳисобда 300 миллиард сўмдан сал камроқ қишлоқ хўжалик маҳсулоти тайёрланган бўлса, 1954-1958 йиллар даврида (таққослаб олинган нархларда) 400 миллиард сўмликдан кўпроқ маҳсулот тайёрланди.

Эндиликда социалистик қишлоқ хўжалигимиз ҳар томонлама янада тез ривожланиш учун, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини мамлакатимизга зарур бўлган миқдорда етиштириш учун ғоят мустаҳкам базага эгадир.

СССР қишлоқ хўжалигини ривожлантириш соҳасида эришилган буюк муваффақиятлар халқаро миқёсда катта аҳамиятга эгадир. Бу муваффақиятлар Ленин кооператив планининг жонли мужассами, социалистик қишлоқ хўжалигининг капиталистик қишлоқ хўжалигига нисбатан бениҳоя устунликларининг яққол намойишидир. Ана шу ажойиб муваффақиятлар жаҳон социализм системасини мустаҳкамлайди ва коммунизмга бориш йўлида қишлоқ хўжалигини муваффақиятли суратда ривожлантиришда бошқа социалистик мамлакатлар учун бебаҳо намунадир.

Дон етиштиришни кўпайтириш тўғрисида

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шуни қайд қиладики, ўтган беш йил ичида бутун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг негизи бўлган дон етиштиришни кўпайтириш соҳасида катта иш қилинди. Маълумки, КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумидан аввалги даврда дон етиштиришнинг жиддий суратда орқада қолишига йўл қўйилган эди. Бу ҳол қишлоқ хўжалигидаги бошқа баъзи муҳим тармоқларнинг, хусусан чорвачиликнинг бир жойда тўхтаб қолишига сабаб бўлган эди.

Мамлакатимиз дон етиштириш соҳасида узоқ давр мобайнида Россиянинг революциядан илгариги даражасида қолиб келди, дейиш мумкин. Мамлакатда давлат ресурсига тушган товар ғалланинг миқдори сира ҳам етарли эмас эди, аҳолини ғалла билан таъминлашда қийинчиликлар рўй берган эди.

Бундай аҳвол Маленковга, шубҳасиз, маълум эди. Аммо, у, КПСС нинг XIX съездида фактларга хилоф суратда 1952 йилда мамлакатда етиштирилган ялпи дон ҳосили 8 миллиард пуд бўлди ва илгари энг кескин ва энг жиддий проблема деб ҳисобланган дон проблемаси узил-кесил ва қатъий ҳал этилди, деди. Бу гаплар ҳақиқатга тўғри келмас эди ва унинг партия ҳамда халқни алдашидан бошқа бир нарса эмас эди. Ҳақиқатда колхоз ва совхозлар ҳосилдорлик жиҳатидан ўша давр учун энг яхши деб ҳисобланган 1952 йилда ҳам 8 миллиард пуд эмас, балки атиги 5,6 миллиард пуд дон олган эдилар.

Партия дон етиштириш соҳасидаги мушкул аҳволни эътиборга олиб, Сибирда, Қозоғистонда, Волга бўйида, Украинада қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш програмасини ишлаб чиқди ва бу программани муваффақиятли суратда амалга оширди. Маккажўхори майдонларини кенгайтириш ва унинг ҳосилини кўпайтириш, маккажўхорини янги районларда ҳам экиш чоралари кўрилди, кам ҳосилли экинлар ўрнига кўпроқ ҳосил берадиган экинларни экиш ва мамлакатнинг ҳамма районларида эскидан ҳайдаб келинган ерларда ялпи дон ҳосилини кўпайтириш учун экин майдонларининг структураси қайтадан кўриб чиқилди.

Бу тадбирларнинг ҳаммаси 1958 йилда дон экинлари майдонини анча кенгайтириш ва дон етиштиришни кўпайтириш имконини берди. 1958 йилда 8,5 миллиард пуд ялпи дон ҳосили, ёки 1953 йилдагига нисбатан 69 процент кўпроқ дон ҳосили олинди. Ғалла тайёрлаш плани ошириб бажарилди — 1958 йилда давлат ресурсларига 3,5 миллиард пуд дон тушди. Мамлакатимиз ўзининг бутун тарихида бунчалик кўп ғаллага эга бўлмаган эди.

Россия Федерацияси ва Қозоғистон ССРнинг, шунингдек, бошқа иттифоқчи республикаларнинг меҳнаткашлари қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳамда дон етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш ишига катта ҳисса қўшдилар. Улар қўриқ ерлари ўзлаштирилган районларга кадрлар ва техника билан ёрдам кўрсатиб, ана шу районларни ҳар томонлама қўллаб-қувватладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шу нарсани қайд қилиб ўтишни зарур деб ҳисоблайдики, қўриқ ерларни ўзлаштириш идеяси туғилганда Молотов ва партияга қарши группанинг бошқа қатнашчилари партия ва давлатнинг ана шу тадбирига қарши чиқиб, қўриқ ерларни ўзлаштиришга қилинадиган харажатлар ўзини қопламайди ва бу иш иқтисодий жиҳатдан фойдали эмас, деб исбот қилишга уриндилар. Ҳақиқатда эса, турмуш ана шу бемаъни даъволарни рад этди. Давлат қўриқ ерларни ўзлаштириш билан боғлиқ бўлган харажатларни қоплаш билангина чегараланмай, балки 18 миллиард сўмдан кўпроқ соф даромад ҳам олди. Шу билан бирга, қўриқ ерларга капитал маблағ сарфлаш ҳисобига совхозларнинг, ремонт-техника станцияларининг ва тайёрлаш ташкилотларининг ишлаб чиқариш фонди тахминан 24 миллиард сўм ортди. Қўриқ ерларни ўзлаштириш дон етиштиришни кўпайтиришнинг ҳал қилувчи воситасигина бўлиб қолмай, балки коммунистик қурилиш программасини амалга ошириш учун давлат ихтиёридаги жамғармаларнинг муҳим манбаи ҳам бўлди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми **қарор қилади:**

Келгуси етти йилликнинг контроль рақамларига мувофиқ, 1965 йилда мамлакатда ялпи дон ҳосилини 10-11 миллиард пудга етказиш учун дон етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш — бундан буён ҳам қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

Дон экинлари ҳосилдорлигини ошириш — дон етиштиришни кўпайтиришнинг асосий ва ҳал қилувчи манбаидир. Келгуси етти йилликда ҳар гектар ердан олинадиган дон ҳосилини ўрта ҳисобда 3-4 центнер ошириш учун барча шарт-шароит мавжуддир.

Колхоз ва совхозлар табиий иқтисодий зоналарнинг ва ҳар бир хўжаликнинг хусусиятларини эътиборга олиб, деҳқончиликнинг тўғри системасини жорий қилиш, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини бундан буён ҳам ихтисослаштириш ва яхши жойлаштириш, бегона ўтларга, зараркунандаларга ва қишлоқ хўжалик экинларининг касалликларига қарши қатъий кураш олиб бориш, фан ютуқлари ва илғор иш тажрибаларини кенг жорий қилиш асосида муттасил юқори ҳосил етиштиришга муваффақ бўлишлари лозим. Катта сарфлар қилмай, янги ерларни ўзлаштириш имконияти бўлган районларда дон ва бошқа экинлар майдонларини янада кенгайтириш зарур.

Ҳосилдор текис ерларнинг катта массивларига эга бўлган асосий ғаллакор районлар — Сибирь, Қозоғистон, Украина, Шимолий Кавказ, Волгабўйи, Марказий-қоратупроқ областлар ва Уралдаги колхоз ҳамда совхозларда қишлоқ хўжалик ишларини бажариш муддатларига қаттиқ риоя қилиш ва бу ишларни юксак даражада ўтказиш дон ҳосилдорлигини ошириш ва ялпи дон ҳосилини кўпайтиришнинг ҳал қилувчи шартидир. Ғаллакор районларнинг талайгина қисми нами етарли даражада бўлмаган зонада жойлашганлиги сабабли, бу тадбирни амалга ошириш айниқса муҳимдир.

Шу мақсадда қуйидаги тадбирларнинг амалга оширилишини таъминлаш зарур:

— кўкламги дон экинлари экиш жуда қисқа муддатларда ўтказилсин, ҳосил 10-12 кун ичида йиғиштириб олинсин. Ҳар бир хўжаликда ишни ташкил қилиш, кучларни жойлаштириш, техника билан таъминлашда ана шу муддатлар асос қилиб олинсин;

— яқин 2-3 йил ичида колхоз ва совхозларда тўғри алмашлаб экиш жорий қилинсин ва қурғоқчилик зонада зарур миқдорда ёзги шудгор ўтказилсин. Шу билан бирга, ҳосил йиғиштириб олинганидан кейин бутун майдоннинг шудгор қилиб ҳайдаб қўйилишига эришмоқ керак;

— дон экинлари уруғчилиги соҳасидаги ишлар яхшилансин ва барча колхоз ҳамда совхозларнинг яқин йиллар ичида районларга мослаштирилган юқори ҳосил берадиган сортли яхши уруғларни экишга ўтишлари таъминлансин;

— органик ўғит анча кўпроқ жамғариб қўйилсин, шунингдек, улардан тўғри фойдаланиш уюштирилсин.

Қоратупроқли бўлмаган зона районларида ҳам дон етиштиришни кўпайтириш учун катта резервлар бор. Аммо, ана шу зонадаги кўп колхоз ва совхозларда деҳқончилик маданиятининг паст даражада бўлиши ва хусусан етарли миқдорда ўғит солинмаслиги орқасида ҳали ҳам жуда кам ҳосил олинмоқда. Шу сабабли, мамлакатнинг ана шу районларида органик ва минерал ўғитларни кўп жамғариб қўйиш ва улардан тўғри фойдаланиш, деҳқончиликнинг умумий даражасини кўтариш ҳосилдорликни оширишнинг ҳал қилувчи шартлари бўлмоғи керак. Қишлоқ хўжалик экинлари ялпи ҳосилини ва хусусан емхашакни кўпайтириш учун намли зонадаги колхоз ва совхозларда алмашлаб экишни жорий қилиш вақтида ерларни тоза шудгор қилиш ўрнига бошқа экинлар билан банд бўлган ерларни яхши ҳайдаб қўйиш усулига кўчиш зарур.

Маккажўхори ҳосилдорлигини янада ошириш йўли билан ҳам мамлакатда дон етиштиришни анча кўпайтириш мумкин. Партия, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, колхоз ва совхозларнинг вазифаси — мамлакатда дон ўрнида ишлатиладиган маккажўхори ҳосилини ҳар гектар ерда камида 30 центнерга етказишни таъминлашдан иборатдир.

Дон, дуккакли ва крупа экинларини тобора кўпроқ етиштириш зарур.

Ҳар бир хўжаликда мутахассислардан иборат малакали кадрлар мавжуд бўлган, колхоз ва совхозларнинг техникаси кўпайган, органик ва минерал ўғитлар ишлаб чиқариш ортиб бораётган ҳозирги шароитда дон экинлари ҳосилдорлигини ошириш ва ялпи дон ҳосилини етти йиллик план лойиҳасида кўзда тутилган миқдорларга етказиш вазифаси тамомила реал вазифа бўлиб, муваффақиятли суратда амалга оширилиши мумкин.

Техника экинлари, картошка, сабзавот ва мева етиштиришни кўпайтириш тўғрисида

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари ва саноатни хомашё билан тўлароқ таъминлаш учун техника экинлари, картошка, сабзавот ва мевани қуйидаги миқдорларда янада кўпайтиришни: қанд лавлагини — йилига 70-78 миллион тоннагача, пахтани — 5,7-6,1 миллион тоннагача, мойли экинлар уруғини — 5,5 миллион тоннагача, зиғир толасини — 580 минг тоннагача, картошкани — 147 миллион тоннагача кўпайтиришни кўзда тутади. Сабзавот етиштириш аҳолининг эҳтиёжларини тўла қондирадиган миқдорларда кўпайтирилсин, мева ва резовар мева камида 2 баравар кўпроқ ва узум камида 4 баравар кўпроқ етиштирилсин.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қанд лавлаги етиштиришни янада кўпайтиришга асосан кўпдан буён қанд лавлаги экиб келинаётган Украина, Шимолий Кавказ, Россия Федерациясининг Марказий-қоратупроқ областлари, Қозоғистон ва Молдавия районларида ана шу экин ҳосилдорлигини ошириш ва лавлаги майдонларини кенгайтириш йўли билан эришмоқ керак, деб ҳисоблайди. Ана шу районларнинг шароити қанд лавлаги экиш учун қулайдир, бу районлардаги колхоз ва совхозларда аҳоли ғоят зич яшайди, қанд лавлаги етиштириш соҳасида ҳам бу районларнинг катта тажрибаси бор.

Лавлагикор районлардаги иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область ва район партия комитетлари, республикалар Министрлар Советлари, меҳнаткашлар депутатлари ўлка область ва район Советлари қанд лавлаги етиштириш агротехникасини янада яхшилашни ва қанд лавлаги майдонларини кенгайтиришни, қанд лавлагини квадрат ва квадрат-уялаб экишни таъминлашлари керак. Ана шу усул ҳосилдорликни кўпайтириш билан бир қаторда қанд лавлаги етиштириш учун сарф қилинадиган меҳнатни кескин суратда камайтириш ва маҳсулот единицаси таннархини камайтириш имконини беради. Янги қанд заводлари қуриш билан бир қаторда яқин 1-2 йил ичида мавжуд қанд заводларининг қувватини ошириш чоралари кўрилсин, шунингдек, заводларда жадаллаштирилган режимни кенг жорий қилиб, мавжуд қувватлардан энг самарали фойдаланиш таъминлансин.

Пахта етиштиришни кўпайтириш мақсадида Ўзбекистон ССР, Тожикистон ССР, Туркманистон ССР, Қирғизистон ССР, Қозоғистон ССР, Озарбайжон ССР ва Арманистон ССР компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига 1959-1965 йилларда пахта ҳосилдорлигини янада оширишни ва суғориладиган мавжуд ерлардан тўғри фойдаланишни, шунингдек, кўп капитал маблағ сарфлашни талаб этмайдиган янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига экин майдонларини кенгайтиришни таъминлайдиган тадбирларни амалга ошириш топширилсин.

Пахта етиштиришда меҳнат унумдорлигини оширишга ва пахта етиштириш учун бўладиган сарфларни камайтиришга алоҳида эътибор бериш, квадрат-уялаб чигит экиш усулининг устунликларидан тўла фойдаланиш, пахтани қўл билан теришдан машина билан теришга қатъий ўтиш, пахта териш техникасидан фойдаланишга эскича муносабатда бўлишни бартараф қилиш зарур.

Мамлакатнинг зиғиркор ва конопля экувчи районларидаги иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, область ва ўлка партия комитетларига, ўлка ва область ижроия комитетларига ҳосилдорликни ошириш ва экин майдонларини кенгайтириш йўли билан зиғир, конопля ва бошқа луб экинлари етиштиришни янада кўпайтиришни таъминлаш топширилсин. Шу билан бирга маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини пасайтиришга алоҳида эътибор қилинсин.

Украина ССРда, Молдавия ССРда, Шимолий Кавказ, РСФСР нинг Узоқ Шарқ ва Марказий-қоратупроқ зоналаридаги областларида ва Волга бўйида, шунингдек, мамлакатнинг шарқий районларида — Қозоғистон ССРда, Сибирь ва Урал областларида кунгабоқар, соя ва бошқа мойли экинлар майдонларини кенгайтириш ва уларнинг ҳосилдорлигини оширишни таъминлаш зарур.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми сабзавот, картошка, мева, узум, цитрус ўсимликлари етиштиришнинг етти йилликда кўзда тутилган миқдорда кўпайтирилиши халқимизнинг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун муҳим аҳамиятга эга бўлади, деб ҳисоблайди. Грузия, Озарбайжон ва Краснодар ўлкаси партия ташкилотлари чой етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор беришлари зарур. Белгиланган топшириқларни муваффақиятли бажариш мақсадида йирик шаҳарлар ва саноат марказлари теварагидаги ихтисослаштирилган совхозларда сабзавот, картошка, шунингдек, резавор мевалар етиштириш зарур. Ихтисослаштирилган совхоз ва колхозларда энг яхши ерларни, асосан қайир ерларни сабзавот ва картошка экиш учун ажратиш, уларга зарур миқдорда минерал ўғитлар ва қишлоқ хўжалик техникаси ажратиб бериш керак. Бу чора меҳнат унумдорлигини кескин суратда ошириш, ҳосилни кўпайтириш, шаҳарлар ва саноат марказларининг аҳолисини бутун йил мобайнида кўп ассортиментли, яхши сифатли ва арзон картошка ҳамда сабзавот билан мўл-кўл қилиб таъминлаш имконини беради.

(ДАВОМИ ИККИНЧИ БЕТДА)

Тошкент область саноати йиллик планни муддатидан илгари бажарди

КПСС XX съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, партия XXI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг қизитиб, Тошкент область саноати ялпи маҳсулот ва энг муҳим буюмлар ишлаб чиқариш бўйича йиллик давлат планини муддатидан илгари — 20 декабрда бажарди. Бу йил область корхоналарида 50 дан ортиқ номда янги хил ускуналар ва машиналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди.

Тошкент, Олмалиқ, Беговот ва Чирчиқ шаҳар саноати корхоналари, шунингдек маҳаллий Советлар ҳамда ҳунармандчилик кооперацияси саноат корхоналарининг коллективлари катта ғалабага эришдилар. Улар областда биринчи бўлиб йиллик планни бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини 1957 йилдаги даражага нисбатан 10 процент оширдилар, меҳнат унумдорлиги бўйича берилган топшириқни анча ортиғи билан бажардилар ва тайёрланаётган маҳсулот таннархини пландагидан камайтирдилар.

Ҳозир 200 дан ортиқ корхона келгуси йил ҳисобига маҳсулот бераётир. «Чирчиксельмаш», «Узбексельмаш», «Ташавтомаш», В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводи, электротехника, электролампа заводлари, И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати, Оҳангарон ва Беговот цемент заводлари, Чирчиқ ГЭС каскади, 1 ва 2-пойафзал фабрикалари ҳамда бошқа қатор корхоналар давлат планларини муддатидан илгари бажардилар.

Ишлаб чиқаришни тағин ҳам такомиллаштириш, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини жорий қилиш соҳасида ишчилар, инженерлар ва техникларнинг ижодий активлиги анча ошди. Рационализатор ва ихтирочилар 10 мингдан ортиқ таклифни ишлаб чиқаришга жорий этдилар, бу, давлатга 50 миллион сўмдан ортиқ фойда келтирди.

Область корхоналарида ишлаб чиқариш технологик процессларини механизациялаш ва автоматлаштириш соҳасида иш олиб борилаётир, завод ва фабрикалар янги, юқори иш унумли станок ҳамда бошқа асбоб-ускуналар билан қуроллантирилди.

Тошкент областининг меҳнаткашлари КПСС XXI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, йиллик пландан ташқари бир неча юз миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарадилар.

Кейинги беш йил ичида қишлоқ хўжалигининг ривожланиши якунлари ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш вазифалари

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ доклади юзасидан 1958 йил 19 декабрда қабул қилган қарори

Жамоат чорвачилигини ривожлантириш тўғрисида

(БОШИ БИРИНЧИ БЕТДА)

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумида жамоат чорвачилигини ривожлантиришдаги камчиликлар очиб ташланди ва қаттиқ танқид қилинди. Қишлоқ хўжалигининг бу муҳим ҳаётий тармоғи узоқ вақт мобайнида ёмон аҳволда қолиб келди, бу эса, мамлакатда сут, ёғ, гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотларининг кескин танқислигига сабаб бўлди. Колхоз ва совхозларнинг жамоат чорвачилигини ривожлантиришнинг уч йиллик планини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга қаратилиб, 1949 йилда қилинган ҳаракат кутилган натижаларни бермади, чунки чорвачиликни юксалтиришнинг туб масалалари: ем-хашак етиштиришни кўпайтириш, чорвачилик бинолари қуриш ҳамда колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш масалалари ҳал этилмай қолди.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь ва январь Пленумлари чорвачиликнинг қолоқлик сабабларини очиб ташлаб, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш вазифасини бутун қишлоқ хўжалигини ва аввало дон хўжалигини юксалтириш вазифаси билан маҳкам боғлаган ҳолда қараб чиқдилар. Қўриқ ерларнинг ўзлаштирилганлиги ва дон етиштириш кўпайтирилганлиги чорва моллар туёғини кўпайтириш ҳамда маҳсулдорлигини оширишнинг энг муҳим омили бўлди.

Шу билан бирга, партия чорвачиликни юксалтириш соҳасида, аввало унинг озуқа базасини мустаҳкамлаш соҳасида бошқа зарур тадбирларни ишлаб чиқди ва амалга оширди, маккажўхори етиштиришни кўпайтириш бу тадбирлар орасида алоҳида ўрин тутади. 1953 йилда фақат 32 миллион тонна силос бостирилган бўлса, колхоз ва совхозлар 1958 йилда 148 миллион тонна силос, шу жумладан 108 миллион тонна маккажўхори силоси бостирдилар.

Партия ва Ҳукумат чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришдан колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш ҳамда чорвачиликни жамоат хўжалигининг сердаромад тармоғига айлантириш тадбирларини ишлаб чиқдилар ва амалга оширдилар. Партия ташкилотлари юз минглаб коммунист ва комсомолларни чорвачиликка ишга юбордилар, фермаларни зоотехника кадрлари ҳамда қишлоқ хўжалигининг бошқа мутахассислари билан мустаҳкамладилар, колхоз ва совхозларда фермаларни йириклаштириш ишлари амалга оширилди, чорвачилик бинолари қуриш кенг миқёсда авж олдирилди, фермалардаги энг кўп меҳнат талаб қиладиган процесслар механизациялаштирилмоқда.

Чорвачиликнинг узоқ вақт давомида қолоқ бўлиб келганлиги партия белгилаган тадбирлар амалга оширилганлиги натижасида КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумидан кейин ўтган йиллар мобайнида битирилди, чорва молларининг туёғи кўпайтирилди ва уларнинг маҳсулдорлиги оширилди, чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш анча ортди, бу эса, аҳолини чорвачилик маҳсулотлари билан, енгил саноатни хомашё билан таъминлашни яхшилаш имкониятини берди. Гўшт етиштириш (сўйилган ҳолда ҳисоблаганда) 1958 йилда 1953 йилдагига нисбатан 2,1 миллион тонна, сут етиштириш 21,3 миллион тонна, жун етиштириш 86 минг тонна, тухум етиштириш 7,4 миллиард дона кўпайди. Марказий Комитетнинг январь Пленуми (1955 йил) колхозларда ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 1960 йилда 1.700 килограммга етказиш ва давлат йўли билан сут тайёрлашни 1,8 баравар кўпайтириш вазифасини қўйган эди, бу вазифа 1957 йилдаёқ яъни олти йил ўрнига уч йилда ортиғи билан бажарилди. Совет Иттифоқи эндиликда етиштирилаётган сут ва ёғнинг умумий ҳажми жиҳатидан жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олди ва жун етиштиришда иккинчи ўринда турипти.

Йирик қора моллар туёғи 1958 йилда 1953 йилдагига нисбатан 24 процент, шу жумладан сигирлар сони 28 процент ошди, чўчқалар сони 41 процент ва қўйлар сони 29 процент кўпайди. Ўтган давр ичида чорвачиликнинг ривожланишидаги характерли хусусият шундан иборатки, жамоат чорвачилигининг ўсиши умуман мамлакат бўйича ўртача ўсишдан анча олдинда борди. 1958 йилда тайёрланган маҳсулотларнинг умумий ҳажмида колхоз ва совхозларнинг салмоғи гўшт бўйича 84 процент, сут бўйича 89 процент, тухум бўйича 57 процент ва жун бўйича 90 процентни ташкил этди. Шундай қилиб, эндиликда колхоз ва совхозлар давлатни чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлашда ҳал қилувчи куч бўлиб қолдилар. Бу—қишлоқ хўжалигининггина эмас, бутун коммунистик қурилиш ишининг ҳам ажойиб ғалабаларидан биридир.

Жамоат чорвачилигини юксалтириш асосида илғор колхоз ва совхозларнинг ташаббуси билан мамлакатда аҳоли жон бошига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш жиҳатидан яқин йилларда Америка Қўшма Штатларига етиб олиш учун кенг ҳаракат бошланди.

КПСС Марказий Комитети Пленуми чорвачиликни ривожлантиришда кейинги йилларда талайгина муваффақиятларга эришилганлиги билан бир қаторда ҳамма областлар ва районлар ҳам ўзларидаги мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланганлари йўқ деб ҳисоблайди.

Украина ССРда Винница, Херсон, Киев, Черновицы ва Львов областларидаги колхоз ва совхозлар тўрт йил (1953-1957) мобайнида гўшт етиштиришни 1,7—2 баравар ва бундан ҳам зиёд кўпайтирганлари ҳолда, Житомир областининг колхоз ва совхозларида ана шу давр ичида гўшт етиштириш фақат 7 процент, Луганск области колхоз ва совхозларида 10 процент, Сталино области колхоз ва совхозларида 23 процент, Полтава области колхоз ва совхозларида 25 процент кўпайтирилди.

Краснодар ўлкаси, Воронеж, Саратов, Омск, Смоленск, Курган, Белгород, Киров, Свердловск, Горький областларининг, Чувашистон, Мари ва Удмурдистон АССР ҳамда Россия Федерациясидаги айрим бошқа область ва автоном республикаларнинг колхоз ва совхозлари тўрт йил ичида гўшт етиштиришни 1,4—1,7 баравар кўпайтирдилар. Айни маҳалда 1957 йилда гўшт етиштиришни 1953 йилдагига нисбатан Олтой ўлкасининг колхоз ва совхозлари атиги 2 процент, Ставрополь ва Красноярск ўлкаларининг, Калинин, Новгород, Тюмень, Астрахань областларининг колхоз ва совхозлари 4—11 процент кўпайтирдилар, Ростов областида гўшт етиштириш колхоз ва совхозларда фақат 5 процент кўпайди, умуман область бўйича эса гўшт етиштириш ҳатто 11 процент камайиб кетди.

Айрим областларда, масалан Псков, Новосибирск, Пенза ва бошқа баъзи областларда хўжаликларнинг ҳамма категориялари бўйича гўшт етиштириш умуман кўпайтирилган бўлса ҳам, колхоз ва совхозларда гўшт ҳамон кам етиштирилмоқда. Қозоғистон, Қирғизистон, Грузия, Озарбайжон ва Арманистон ССРдаги, Доғистон АССР, Хабаровск ўлкаси, Пермь, Кастрома ва Ярославль областларидаги колхоз ва совхозларда гўшт етиштириш ана шу даврда ҳатто камайиб кетди. Ана шу республикалар ва областларнинг раҳбарлари бизнинг мамлакатимизда қишлоқ хўжалик маҳсулотларини асосан колхоз ва совхозлар етиштириб бериши кераклигини ва мамлакатни қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлаш уларнинг маҳсулот етиштириш даражасига боғлиқ эканлигини унутиб қўймоқдалар.

Украина ССР колхоз ва совхозлари сут етиштиришни кўпайтиришда резервлардан усталик билан фойдаланиш намунасини кўрсатдилар. Украина ССР колхоз ва совхозларида ўтган беш йилда сутнинг ялпи маҳсулоти 2,7 баравар, Белоруссия ССР колхоз ва совхозларида 3,3 баравар, Молдавия ССР колхоз ва совхозларида 4 баравар кўпайди. Курск, Рязань, Орёл, Воронеж, Липецк, Киров, Калуга, Белгород, Тамбов, Брянск, Горький, Тула областларининг, Удмурдистон, Шимолий Осетия, Мари, Чувашистон, Қабарда-Балкария ва Татаристон автоном республикаларининг колхоз ва совхозлари ана шу давр ичида сутнинг ялпи маҳсулотини 2,8—3 баравар ва бундан ҳам зиёд кўпайтирдилар. Қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар 100 гектари ҳисобига 1958 йилда Москва области колхоз ва совхозлари 308 центнер, Ленинград области 249 центнер ва Калининград области 242 центнер сут етиштириб, бу соҳада энг яхши натижаларга эришди. Айни маҳалда кўпгина колхоз ва совхозларда молларнинг сут маҳсулдорлигини кўпайтириш резервларидан ҳали яхши фойдаланилмаётир ва ҳар 100 гектар ер ҳисобига сут етиштириш етарли даражада бўлмаётир.

КПСС Марказий Комитети Пленуми **қарор қилади:**

1965 йилда гўшт етиштиришни (сўйилган ҳолда ҳисоблаганда) камида 16 миллион тоннага, сут етиштиришни 100-105 миллион тоннага, жун етиштиришни тахминан 548 минг тоннага ва тухум етиштиришни 37 миллиард донага етказмоқ учун барча турдаги чорва моллар туёғини ва паррандаларни кескин равишда кўпайтириш ҳамда чорвачиликнинг маҳсулдорлигини янада ошириш келгуси етти йилликда чорвачилик соҳасидаги асосий вазифа деб ҳисоблансин.

Колхоз ва совхозларда жамоат чорвачилигини жадал ривожлантириш асосида гўшт етиштиришни бутун чоралар билан кўпайтириш ҳозирги вақтда энг муҳим ва кечиктириб бўлмайдиган ишдир.

Бу вазифа етти йилликнинг хусусан дастлабки йилларида чўчқачиликни ва паррандачиликни тезроқ ривожлантириш йўли билан бажарилмоғи керак. Колхоз ва совхозлар чўчқа гўшти ва парранда гўштини кўп миқдорда олсалар йирик қора моллар туёғини анча кўпайтириб олиб, келгуси йилларда мол гўшти ва қўй гўштини кўпроқ етиштиришлари мумкин.

Оддий ва арзон биноларда парранда гўштини йил бўйи бир меёрда етиштирган ва озроқ меҳнат сарф қилган ҳолда жўжалар ўстириш ва боқишни, кўплаб ўрдаклар, куркалар ва ғозлар боқишни кенг жорий қилиш керак. Катта шаҳарлар ва саноат марказлари атрофида йирик паррандачилик фабрикалари ҳамда колхоз ва совхозларда ихтисослаштирилган паррандачилик фермалари ташкил этилсин. РСФСРнинг Марказий ва Ғарбий-шимолий зонасида, Белоруссияда, Болтиқ бўйида, Сибирда, Жанубий Уралда, Шимолий Қозоғистонда, Узоқ Шарқда ҳамда табиий кўллари кўп бўлган бошқа районларда сув паррандалари боқишга алоҳида эътибор бериш лозим.

Қозоғистон ССРда, Шимолий Кавказда, Поволжьеда, Сибирда, Узоқ Шарқда ҳамда чўл-яйловларнинг катта массивларига эга бўлган бошқа районларда тез семирадиган молчиликни бутун чоралар билан ривожлантириш зарур.

Чорва молларни ўтлатиб ва қўлда боқиб семиртиришни кенг кўламда ташкил этиш, чўчқалардан бир марта бола олиш, шунингдек колхозчилардан ёш қора молларни сотиб олиб, уни давлатга топшириш учун етилтириб боқиш колхоз ва совхозларда гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг энг муҳим шарти бўлиб қолмоғи керак. Кўпгина колхоз ва совхозлар давлатга ориқ ва вазни енгил молларни сотмоқдалар, бундай нотўғри практикага чек қўйиш лозим. Ориқ молларни топшириш ҳолларини чидаб бўлмайдиган хўжасизлик деб ҳисоблаш керак. Бундай хўжасизлик давлатга ва колхозларга катта зиён етказади, мамлакатда гўшт ресурсларининг камайишига сабаб бўлади. Гўшт етиштиришни кўпайтиришнинг барча қўшимча резервларидан фойдаланилсин, чунончи озиқ-овқат саноати корхоналарининг чиқиндиларидан фойдаланиш йўли билан йирик қора молларни бўрдоқига боқиш кенг кўламда ташкил этилсин, бунинг учун қанд, спирт заводлари ва бошқа заводлар ҳузурида колхозлараро семиртириш пунктлари барпо қилинсин, қуёнчилик тағин ҳам кенг миқёсда ривожлантирилсин.

КПСС Марказий Комитети Пленуми ҳисоблайдики, гўшт етиштиришни кўпайтириш биринчи даражали аҳамиятга эгадир ва областлар, районлар, колхозлар ҳамда совхозларнинг муваффақиятларига аввало чорвачиликнинг ана шу муҳим маҳсулотини етиштириш даражасига қараб баҳо бериш керак.

Ҳозирги шароитда сут етиштиришни кўпайтириш учун сигирлар туёғини ўстириш ҳал қилувчи аҳамиятга эгадир. Шунинг учун ҳар 100 гектар ер ҳисобига қанча мол, хусусан сигир борлиги колхоз ва совхозларда чорвачиликни ривожлантиришнинг асосий кўрсаткичи бўлмоғи керак. Шу билан бирга сут берувчи молларнинг маҳсулдорлигини янада оширишга ва сутдаги ёғ процентини кўпайтиришга эътибор сусайтириб қўйилмаслиги керак.

Наслчилик ишларини яхшилаш, зотли моллар сонини кўпайтириш, сунъий қочириш учун сермаҳсул зотли моллардан кенг фойдаланиш зарур.

Шу етти йилликда жун етиштириш, асосан майин ва ярим майин жун етиштириш, қоракўл тери, мўйна ва пўстинбоп қўй териси, шунингдек қўй гўшти етиштириш анча кўпайтирилмоғи керак. Қўй гўшти мамлакатнинг кўпгина районларида истеъмол қилинадиган асосий гўшт маҳсулотидир. Шу мақсадда қўйчиликни хусусан Қозоғистонда, Қирғизистонда ва Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларида, Сибирь, Жанубий Урал, Шимолий Кавказ, Поволжье районларида бутун чоралар билан ривожлантириш зарур, бу районларда ҳали кам фойдаланилган катта яйлов майдонлари бор.

Озуқа базасини мустаҳкамлаш ва аввало маккажўхори етиштиришни кўпайтириш чорвачиликни янада ривожлантиришнинг ҳал қилувчи шартидир. Ҳозир кўпгина колхоз ва совхозлар маккажўхори етиштириш агротехникасини ўзлаштириб олдилар. Маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари, колхоз ва совхозлар катта майдонларда маккажўхоридан юқори ҳосил олиш соҳасида тўпланган тажрибага асосланиб, ҳар гектар ердан 500-600 центнердан маккажўхори барраси (пояси ва сўтаси), нам етарли бўлмаган районларда эса, тахминан 300 центнердан маккажўхори барраси ва сўтаси олиш учун курашни авж олдириб юбормоқлари зарур, бу, ҳамма колхоз ва совхозларга мўл-кўл озуқага эга бўлиш имкониятини беради.

Маккажўхоридан юқори ҳосил етиштириш билан бир қаторда мамлакатдаги айрим зоналарнинг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда колхоз ва совхозларда озуқа учун картошка, қанд лавлаги, полиз экинлари етиштиришни анча кўпайтириш, йўнғичқа, беда, вика-сули аралашмаси, оқсилга бой люпин ва бошқа экинлар экишни кенгайтириш, шунингдек саноат йўли билан оқсилли ва минерал озуқалар ишлаб чиқаришни ташкил этиш керак. Литва, Латвия, Эстония, Белоруссия ССРнинг, Москва ва Ленинград областларининг пичанзорлар ва яйловларни яхшилаш, шунингдек кўп йиллик яйловлар вужудга келтириш соҳасидаги иш тажрибасини кенг ёйиш лозим.

Чорвачиликни янада ривожлантириш, гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш кўп жиҳатдан дон хўжалигининг юксалишига ҳамда контроль рақамларда кўрсатилганидек, чорвачилик эҳтиёжлари учун етти йиллик охирига бориб, 85-90 миллион тонна концентрат озуқа ажратишга боғлиқдир.

Совет Иттифоқининг социалистик қишлоқ хўжалиги шундай резервлар ва имкониятларга эгадирки, агар бу резервлар ва имкониятлардан усталик билан фойдаланилса, гўшт, сут, ёғ ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш соҳасида контроль рақамларда белгиланган топшириқлар ҳам ҳажми, ҳам муддати жиҳатидан тўла бажарилибгина қолмай, анча ошириб ҳам бажарилади. Партия ташкилотлари аҳоли жон бошига гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштириш жиҳатидан қисқа муддатда АҚШга етиб олиш ҳаракатини авж олдириб юборган илғор кишиларнинг ташаббусини бутун чоралар билан рағбатлантирмоқлари керак. Барча колхоз ва совхозлар ана шу ҳаракатга қўшилсалар, партия ташкилотлари эса бу ҳаракатга ишнинг кўзини билиб бошчилик қилсалар, план топшириқлари анча ортиғи билан бажарилиши мумкин ва бу билан аҳоли жон бошига чорвачилик маҳсулотлари етиштириш жиҳатидан Америка Қўшма Штатларига етиб олиш ҳақида қишлоқ хўжалигимиз илғор кишилари ўртага ташлаган шиор амалга оширилади.

Совхозларнинг ишини яхшилаш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети Пленуми совхозларни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш соҳасида ўтган беш йил ичида катта ишлар қилинганлигини таъкидлаб ўтади. Шу давр ичида асосан қўриқ ерларда кўпгина янги совхозлар тузилди ва мавжуд совхозлар кенгайтирилди. Совхозларнинг асосий фондлари 1958 йилда 1953 йилдагига нисбатан 2,3 баравар кўпайди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга топширишда совхозларнинг салмоғи анча ўсди. 1958 йилда совхозлар давлатга 1 миллиард 371 миллион пуд дон топширдилар, ҳолбуки 1953 йилда улар бор-йўғи 225 миллион пуд дон топширган эдилар. Совхозларнинг чорвачилигини ривожлантиришда ҳам муҳим ўзгаришлар рўй берди. 1953 йилда совхозлар давлатга 1 миллион 855 минг тонна сут топширган бўлсалар, 1958 йилда 4 миллион 900 минг тонна сут топширдилар, улар 1953 йилдаги 637 минг тонна ўрнига 1 миллион 240 минг тонна гўшт, 33 минг тонна ўрнига 81,7 минг тонна жун топширдилар.

Шу билан бирга кўп совхозлар ҳали ҳам қониқарсиз ишламоқдалар, дон, гўшт, сут ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида мавжуд барча имкониятлардан етарлиқ фойдаланмаётирлар, ем-хашак экинларидан жуда паст ҳосил олиб келмоқдалар. Бир қанча совхозларда етиштирилаётган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва хусусан чорвачилик маҳсулотларининг таннархи ҳали ҳам юқори бўлиб қолмоқда. Қўриқ ерлардаги янги совхозларда чорвачилик суст ривожланмоқда.

1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамларда дон, гўшт, сут ва қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини етиштиришни янада кескин кўпайтириш, шунингдек шаҳарлар ва саноат марказларини картошка ҳамда сабзавот билан таъминлаш соҳасида совхозлар олдига янги вазифалар қўйилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми иттифоқчи республикалар компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка, область ва район партия комитетларига, иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига, ўлка, область ва район ижроия комитетларига совхозларнинг ишини янада юқори даражага кўтармоқ учун зарур бўлган барча чораларни кўриш вазифасини юклайди. Совхоз ходимларининг эътибори аввало барча қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини оширишга, фермалардаги чорва моллар туёғини кўпайтириш ва чорвачилик маҳсулдорлигини оширишга, моддий ресурслар ва пул маблағларини жуда тежаб-тергаб сарфлаган ҳолда меҳнат унумдорлигини ўстиришга ва маҳсулот таннархини камайтиришга қаратилмоғи зарур.

Қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштираётган районларнинг партия ва совет ташкилотларига совхозларда планда кўзда тутилган ишлаб чиқариш, маданий-маиший бинолар ва уй-жойлар қурилишини яқин йиллар ичида тугалламоқ, кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни, хусусан дон тозалаш ва куритишдаги ишларни механизациялаштиришни амалга оширмоқ, ишчи ва хизматчиларнинг маиший турмуш шароитларини яхшиламоқ учун зарур тадбирлар кўриш таклиф қилинсин, токи, қишлоқ хўжалигидаги барча ишларни ўтказиш учун совхозларда доимий кадрларга эга бўлинсин ҳамда ҳосилни йиғиштириб олишга мамлакатнинг бошқа районларидан ишчилар, хизматчилар ва студентлар юборилмайдиган бўлсин.

КПСС Марказий Комитети Пленуми сортли уруғлар етиштириш ва зотли моллар ўстиришда совхозлар мамлакатда етакчи ўринни эгаллашлари керак деб ҳисоблайди. Шу мақсадда уруғчилик ва наслчилик совхозлари анчагина кўпайтирилсин, бундай совхозлар мамлакатдаги колхоз ва совхозларнинг сортли уруғлар ва сермаҳсул зотли молларга бўлган эҳтиёжини асосан таъминлайдиган бўлсин.

Совхозлардаги ишчи ва хизматчиларни ҳамда уларнинг оила аъзоларини жамоат ишлаб чиқаришига тағин ҳам активроқ жалб этиш мақсадида барча совхозларда болалар боқчалари ва яслилари, шунингдек яхши ошхоналар ташкил қилинсин, ана шу ошхоналарда совхозларнинг ишчилари, хизматчилари ҳамда уларнинг оила аъзолари арзон баҳода лаззатли овқатланадиган ёки таомларни уйга оладиган бўлсинлар.

Ўз молларини совхозларга сотиш масаласини тўғри қўяётган илғор совхозларнинг ишчилари ва хизматчилари ташаббусини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлаш керак. Совхоз ишлаб чиқариши тараққиётининг ҳозирги босқичида, совхоз ходимларининг гўшт, сут ва бошқа маҳсулотларга бўлган шахсий эҳтиёжларини совхоз маҳсулотлари ҳисобига қондириш мумкин бўлган бир пайтда совхозларнинг ишчилари ва хизматчилари учун ўз сигирига эга бўлиш зарурати қолмади. Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарларидан, совхозларнинг директорларидан етилган бу тадбирни ўтказишга яхши ҳозирлик кўриш талаб қилинади, улар совхозларнинг ишчи ва хизматчиларини чорвачилик маҳсулотлари билан таъминлашни йўлга қўйиб, ўз ишчилари ва хизматчиларининг қўлидаги чорва молларни икки-уч йил мобайнида аста-секин сотиб олмоқлари керак.

Ишчи ва хизматчиларнинг сабзавот ва картошкага бўлган эҳтиёжларини тўла қондиришни, уларга сабзавот, картошка, шунингдек сут ва гўшт маҳсулотларини ўз таннархи бўйича, лекин давлат чакана нархларидан ошириб юбормай сотиб туришни совхозлар ўз зиммаларига олмоқлари керак.

Ана шу тадбирларни амалга ошириш натижасида совхозлардаги ишчи ва хизматчилар учун шахсий хўжалик билан шуғулланиш эҳтиёжи қолмайди, оилаларининг даромади совхоздан олинган иш ҳақи ҳисобига кўпаяди, дам олиш, ўз маданий савиясини ошириш, ўқиш ва ижтимоий ҳаётда қатнашиш учун улар кўпроқ вақтга эга бўлади.

Партия ташкилотлари, совет органлари, совхозларнинг барча ишчилари ва мутахассисларининг вазифаси ҳамма совхозларни жуда қисқа вақт ичида намунали хўжаликларга айлантиришдан иборатдир. Совхозлар янги босқичга кўтарилмоғи, ер ва техникадан жуда яхши фойдаланмоғи, йирик социалистик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини тўғри бошқаришнинг намунаси бўлиб хизмат қилмоғи, меҳнат унумдорлигини анча оширишни ва маҳсулот таннархини камайтиришни таъминламоғи керак.

Машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш ва қишлоқ хўжалигини тобора механизациялаш масалалари

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми партия ташкилотлари партиянинг машина-трактор станцияларини қайта ташкил қилиш ҳақидаги қарорларини амалга ошириш соҳасида катта ишлар қилдилар, деб ҳисоблайди. Янгича ишлашнинг дастлабки йилиёқ ишлаб чиқариш қуроллари ва воситаларининг колхозлар қўлида тўпланиши қишлоқ хўжалигидаги ишлаб чиқарувчи кучларни юксалтириш учун янги имкониятлар очиб берганлигини кўрсатди. Иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланган колхозлар техникани сотиб олибгина қолмай, балки ундан яхшироқ фойдалана олдилар.

Маҳаллий партия ва совет органларига МТСларни қайта ташкил қилиш соҳасидаги ишларни яқин вақт ичида тугаллаш, шунингдек ремонт-техника станцияларининг ишларини яхшилаш, ўринсиз харажатларни бутун чоралар билан қисқартиш ва ремонт-техника станциялари бажарадиган ишларнинг таннархини камайтириш учун зарур тадбирларни кўриш таклиф қилинсин.

Ҳозирги вақтда қишлоқ хўжалигини механизациялаш соҳасидаги асосий вазифа колхоз ва совхозларни мукаммалроқ тракторлар ва комбайнлар билан тобора таъминлаш билан бир қаторда қишлоқ хўжалигига жуда зарур бўлган бошқа машиналарни ва, биринчи галда, колхозчиларни оғир ва кам унумли меҳнатдан халос қиладиган, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини кенгайтириш, меҳнат ва маблағларни камроқ сарф қилган ҳолда кўпроқ маҳсулот олиш имконини берадиган машиналарни етарли миқдорда ишлаб чиқаришни уюштиришдан иборат.

СССР Госпланига, СССР Қишлоқ хўжалик министрлигига, иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетлари ва Министрлар Советларига, иқтисодий районларнинг Халқ хўжалиги кенгашларига, қишлоқ хўжалик органларига пахта, қанд лавлаги, картошка, сабзавот, зиғир, тамаки етиштиришни комплекс механизациялаш учун керакли машиналар системасини, шунингдек, боғ ва узумзорларни ишлаш ҳамда парвариш қилиш учун керакли машиналар системасини вужудга келтириш соҳасидаги ишларни жадаллаштириш топширилсин. Аввало, пахта териш машиналарини, лавлаги ва картошка йиғиштириб оладиган машиналарни ўзлаштириш ва такомиллаштириш зарур. Юк ортиш ва бўшатиш ишлари ҳамда транспорт ишлари проблемасини қисқа вақт ичида ҳал этиш, пичан ўрадиган ва похолни прессга бостириш учун фойдаланиладиган энг яхши машиналарни вужудга келтириш, мелиорация ишлари, торф, оҳак ва бошқа маҳаллий ўғитлар тайёрлашни механизациялаш ва қишлоқ хўжалигини ана шу техника билан зарур миқдорларда таъминлаш керак.

СССР Госпланига, иттифоқчи республикаларнинг Министрлар Советларига, Халқ хўжалиги кенгашларига ва корхоналарнинг директорларига 1959 йилдан бошлаб автомобиль, трактор, қишлоқ хўжалик машиналарининг запас қисмларини, автотрактор электр асбобларини, халқ хўжалигининг бутун номенклатурадаги деталларга эҳтиёжларини қондириш учун, уларни истеъмолчиларга чекланмаган миқдорда эркин сотиш учун зарур миқдорда ишлаб чиқаришни таъминлаш топширилсин.

Шу етти йилликда колхоз ва совхозларни электрлаштириш соҳасида иш олиб бориш ва шу асосда чорвачилик фермаларида кўп меҳнат талаб этадиган ишларни кенг миқёсда механизациялаш ҳамда автоматлаштириш—партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг энг муҳим вазифаси деб ҳисоблансин.

СССР Госпланига, маҳаллий партия ва совет органларига, Халқ хўжалиги кенгашларига ва корхоналарнинг директорларига соғиш аппаратлари, қўйларнинг жунини қирқиш механизмлари, инкубаторлар, ем-хашак тайёрлайдиган машиналар, механикалаштирилган охурлар, транспорт воситалари ва чорвачилик фермаларини механизациялаш ҳамда электрлаштириш учун керакли бошқа асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни уюштириш ва уларни қишлоқ хўжалигига анча кўп миқдорда ажратиб бериш топширилсин.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми иттифоқчи республикаларнинг компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область ва район партия комитетларига колхоз ва совхозларни инженер-техник кадрлар билан мустаҳкамлашда уларга ёрдам беришни, колхоз ва совхозларда техникадан энг унумли фойдаланиш учун тракторчилар, комбайнчилар ва бошқа механизатор кадрлар тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилишни топширади.

Колхозларнинг жамоат хўжалигини мустаҳкамлаш ва колхозчиларнинг моддий фаровонлигини ошириш тўғрисида

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми қайд қиладики, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг кўпайганлиги бутун совет халқининг фаровонлигини янада оширишда муҳим омил бўлди. Шаҳарларнинг меҳнаткашлари эндиликда озиқ-овқат маҳсулотларини, хусусан сут, ёғ, гўшт, қанд каби муҳим маҳсулотларни, шунингдек, сабзавот ва меваларни кўпроқ олмоқдалар. Халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш кўпайди.

Жамоат хўжалигини ривожлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш, товар маҳсулотини ошириш соҳасида эришилган муваффақиятлар натижасида колхозларнинг даромадлари анча ортди, уларнинг бўлинмас фондлари кўпайди ва ана шу асосда колхозчиларнинг моддий фаровонлиги тўхтовсиз юксалиб бормоқда.

1952 йилда колхозларнинг пул даромадлари 42,8 миллиард сўмни ташкил этган бўлса, 1957 йилда бу даромадлар 95,2 миллиард сўмгача кўпайди. Меҳнат кунига тўланган натура ва пул ҳақининг умумий суммаси 1952 йилдаги 47,5 миллиард сўмдан 1957 йилда 83,8 миллиард сўмга етди. 1958 йилда колхозчиларнинг реал даромадлари 1952 йилдагига нисбатан 1,6 баравар ортади.

Ишлаб чиқарувчи кучларнинг ривожланиши, колхоз социалистик мулкининг мустаҳкамланиши билан бирга қишлоқ ҳаётининг ишлаб чиқариш шароитларигина эмас, балки маданий шароитлар ҳам ўзгармоқда, колхоз қишлоғининг қиёфаси ўзгармоқда.

Кўпгина колхозлар ўз қишлоқ ва овулларини обод қилмоқдалар. Кейинги беш йил ичида колхозчилар колхозларнинг ёрдами билан 3,3 миллион уй-жой қуриб олдилар, колхозлар болалар яслилари ва боқчаларини, мактаб ва мактаб-интернатларни, касалхоналарни ва бошқа маданий-маиший муассаса биноларини қурмоқдалар. Эски қишлоқда булар йўқ эди дейиш мумкин. Иқтисодий жиҳатдан бақувват колхозлар ҳозирги шароитда болалар боқчалари ва яслилари, мактаб ва касалхона бинолари қуриш билан бир қаторда нонвойхоналар, кирхоналар ва умумий ошхоналарни ҳам вужудга келтириш имкониятига эгадирлар.

Колхозларнинг жамоат хўжалиги ўсиши билан колхозчиларнинг шахсий хўжалиги ўз аҳамиятини секин-аста йўқота боради. Колхозчиларнинг ўз шахсий хўжаликларида маҳсулот етиштириш учун ўз меҳнатларини сарф қилишдан кўра, колхоздан маҳсулотлар олишлари фойдалироқ бўлиб қолади. Бу эса, меҳнат унумдорлигини янада оширишга ёрдам беради ва колхозчиларнинг ва айниқса колхозчи хотин-қизларнинг ишларини кўп даражада енгиллаштиради, уларнинг дам олиш, илм олишлари, маданий савияларини оширишлари ҳамда жамоат ҳаётида қатнашишлари учун кўпроқ вақт ажратишларига имкон туғдиради.

Бутун совет халқининг актив иштироки билан колхозлар томонидан вужудга келтирилаётган бўлинмас фондлар колхоз тузумининг ҳаётий кучи, мустаҳкамлиги ва тараққиётининг, колхозлар ихтиёридаги жамоат бойлиги ўсишининг, колхозчилар фаровонлигини юксалтиришнинг энг муҳим манбаъидир. Колхозларнинг бўлинмас фондлари кооператив социалистик мулкнинг негизидир. Бўлинмас фондларни кўпайтириш, улардан тўғри фойдаланиш, колхоз мулкини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, бу мулкни умумхалқ мулки билан аста-секин яқинлаштириш ва кейинчалик тамомила қўшиб юбориш халқимизнинг манфаатларига, коммунистик жамият қуриш манфаатларига муносибдир.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми партия ташкилотларига, совет ва қишлоқ хўжалик органларига колхозлараро ишлаб чиқариш алоқаларини ривожлантириш ва кенгайтиришга бутун чоралар билан ёрдам беришни, электростанциялар, суғориш ва мелиорация иншоотлари, йўллар, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш корхоналарини биргаликда қуриш, қурилиш ва бинокорлик материаллари ишлаб чиқариш бўйича колхозлараро ташкилотлар тузиш соҳасидаги ташаббусни қўллаб-қувватлашни ва бу ишларни уюштиришда колхозларга ёрдам беришни топширади.

(ОХИРИ УЧИНЧИ БЕТДА)

КПСС Марказий Комитети Пленумининг ўртоқ Н. С. ХРУШЧЕВ доклади юзасидан 1958 йил 19 декабрда қабул қилган қарорининг охири

Колхозларда жамоат хўжалигининг ўсиши ва колхозчилар фаровонлигининг юксалиши меҳнат унумдорлигини кўпайтиришга кўп даража боғлиқдир. Колхоз тузуми ривожлана борган сари, қишлоқ хўжалигининг ялпи ва товар маҳсулотини етиштириш кўпаяборгани сари колхозлар ва колхозчиларнинг даромадлари ҳам орта боради. Вазифа — маҳсулотларнинг нархини ошириш йўли билан эмас, балки ялпи маҳсулотни кўпайтириш йўли билан, меҳнат унумдорлигини анча ошириш, ишлаб турган ҳар бир киши ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўли билан колхозлар даромадларининг ўсишини таъминлашдан иборат. Ана шу асосдагина колхозлар ва колхозчиларнинг даромадларини тўхтовсиз кўпайтиришга эришиш мумкин.

Етти йиллик планнинг асосий топшириқлари ва қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишнинг баъзи масалалари тўғрисида

Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1959-1965 йилларга мўлжалланган контроль рақамлари ҳақида КПСС XXI съездида қиладиган доклади тезисларининг съезд олдидан муҳокама қилиниши бутун партия, бутун совет халқи шу етти йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш юзасидан белгиланган программани якдиллик билан маъқуллаб, қўллаб-қувватлаётганликларидан далолат берди. Бу программа аҳолининг ва умуман мамлакатнинг озиқ-овқат маҳсулотлари ҳамда қишлоқ хўжалик хомашёсига бўлган ва ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришни эътиборга олиб, қишлоқ хўжалигининг энг муҳим тармоқларини ривожлантиришда тўғри пропорциялар белгилайди.

Колхозлар, совхозлар, областлар, ўлкалар ва республикаларнинг меҳнаткашлари контроль рақамларни муҳокама қилиш вақтида социалистик қишлоқ хўжалигимиз планда белгиланган топшириқларни сўзсиз бажарибгина қолмай, балки уларни ортиғи билан бажариш учун ҳам имкониятларга эга эканлигини қайд қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг докладида баён қилинган қоида ва хулосаларни маъқуллайди ва партия ташкилотларига мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг ҳозирги босқичида қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш соҳасида партия томонидан ишлаб чиқилган тадбирларни амалга ошириш учун барча кучларни сафарбар қилишни таклиф этади.

Республика, ўлка, область ва районларнинг партия ташкилотлари, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг ҳозирги вақтдаги энг муҳим вазифаси — ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхозда қишлоқ хўжалигини шу етти йилликда ривожлантириш планларини ишлаб чиқишни уюштиришдан иборат. Шу билан бирга, маҳсулот единицасига меҳнат ва маблағларни энг кам сарф қилган ҳолда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда яна кўпайтириш учун резервларни қидириб топиш ва улардан тўла фойдаланишга алоҳида эътибор бериш керак. Планларни ишлаб чиқишга колхозчиларни, совхоз ишчиларини, қишлоқ хўжалик мутахассисларини кенг жалб этиш керак, токи ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхоздаги аҳволни ҳақиқатан ҳам ҳар томонлама чуқур билиб олинсин, мазкур хўжаликда дон, техника экинлари, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни қандай имкониятлар ҳисобига кўпайтириш мумкин эканлиги, чорвачилик учун ем-ҳашак тайёрлашни қандай экинлар ҳисобига кескин суратда кўпайтириш мумкин эканлиги аниқ белгилансин. Ҳар бир колхоз ва ҳар бир совхозда планларни ишлаб чиқиш топшириқларни анчайин белгилаб қўйиш эмас, балки ҳар бир хўжаликнинг имкониятларини, унинг аҳволини ва раҳбарлик даражасини чуқур ўрганиш демакдир.

Қишлоқлардаги бошланғич партия ташкилотларининг ролини ҳар томонлама ошириш, колхоз ва совхозларда ишлаб чиқариш планларини бажариш соҳасидаги ишларга уларнинг таъсирини кучайтириш — қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш вазифаларини муваффақиятли бажаришнинг энг муҳим шартидир. Иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетлари, ўлка, область ва район партия комитетлари колхоз ва совхоз партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилашлари, уларнинг эътиборини омма ўртасида сиёсий ва ташкилотчилик ишлари даражасини оширишга, ишлаб чиқаришни уюштириш, хўжалик экономикаси, меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш масалаларини ҳал этишда энг актив қатнаштиришга қаратишлари лозим.

Иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область ва район партия комитетларига жойлардаги давлат ва партия органлари структурасини янада такомиллаштириш ва уларнинг штатларини қисқартириш, уларнинг раҳбарлик методлари ва иш услубини яхшилаш учун амалий чоралар кўриш топширилсин.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шуни қайд қиладики, кейинги беш йил ичида малакали мутахассислар ва тажрибали ташкилотчилардан бир неча минг киши қишлоқ район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлик ишларига юборилди. Бу, қишлоқ хўжалигини юксалтириш вазифаларини бажаришга яхши таъсир кўрсатди. Колхоз тузумининг тараққиётидаги янги босқич, қишлоқ хўжалигининг барча тармоқларини янада ривожлантириш соҳасидаги катта вазифалар ташкилий ва сиёсий раҳбарликни янада юксак даражага кўтаришни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг техникаси ва экономикасини чуқурроқ билишни талаб этади. Ишнинг муваффақияти, даставвал, кадрларимизнинг етти йиллик план топшириқларини бажариш йўлидаги умумхалқ курашига етакчилик қила олишларига, ташкилотчиларнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кескин суратда кўпайтириш соҳасидаги конкрет ва энг зарур тадбирларни ишлаб чиқиш ҳамда амалга оширишда колхозчиларга ва совхоз ишчиларига ёрдам бериш иродаси ва маҳоратларига боғлиқ бўлади.

Иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига районларни, колхоз ва совхозларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш соҳасида бундан буён ҳам иш олиб бориш топширилсин. Ўзларига топширилган ишни уддалай олмайдиган ярокосиз ходимлардан тамомила қутулиш керак. Бир хил ходимларни бошқа ходимлар билан анчайин алмаштириш билангина қолмай, балки ишни яхши ташкил эта оладиган ва оммани партия томонидан қўйилган вазифаларни ҳал этишга бошлаб бора оладиган муносиб, билимли, маданий раҳбарларни кўтариш керак.

Колхозларда ишлаб чиқаришни нормалаш, учёт ва меҳнатга ҳақ тўлашни тўғри уюштириш — меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулотнинг таннархини камайтиришнинг муҳим шартларидан биридир. Ҳозирги вақтда колхозларда меҳнат куни колхозчиларнинг маҳсулот единицасига сарф қилган меҳнати ёки вақтининг конкрет миқдорини акс эттира олмаса ҳам, меҳнат куни маҳсулот единицасига сарфланган меҳнат ўлчови бўлиб хизмат қилмоқда. Шу сабабли, кўп колхозлар меҳнатни меҳнат кунларига қараб баҳолашдан меҳнатни ҳисобга олиш ва меҳнат ҳақининг янги, прогрессивроқ формаларига ўтмоқдалар. Ана шу прогрессив формалар меҳнат унумдорлигини янада оширишни ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда колхозчиларнинг моддий манфаатдорлигини тобора оширишни кўзда тутади. Республикалар, ўлкалар, областлар ва районларнинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари колхозчиларнинг бу ишдаги ташаббусини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашлари, уларнинг тажрибаларини чуқур ўрганишлари, бу тажрибани умумлаштиришлари ва энг яхши тажрибаларни кенг фойдаланиш учун колхозларга тавсия этишлари зарур.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шуни қайд қиладики, совет қишлоқ хўжалик фани энг муҳим назарий масалаларни янада ривожлантиришда анча катта муваффақиятларга эришди ва социалистик қурилиш практикасига катта ёрдам кўрсатмоқда. Дон, мойли экинлар, сабзавот экинларининг қимматли сортлари, қорамол, қўй, чўчқа ва паррандаларнинг энг кўп маҳсулот берадиган янги зотлари вужудга келтирилди, кўпгина яхши машиналар ишлаб чиқарилди, бир қатор илғор агротехника ва зоотехника усуллари ишлаб чиқилди ва амалда жорий қилинди. Аммо, шу билан бирга, илмий-текшириш муассасаларининг ишларида жиддий камчиликлар ҳам бор. Баъзи илмий муассасалар ва баъзи олимлар ўз ишларини колхоз ва совхозлардан ажралган ҳолда олиб бораётирлар, улар ўтказаётган тадқиқотларнинг темалари кўпинча турмушдан узоқда бўлган уйдирма темалардан иборат бўлади ва фанга, шунингдек, социалистик қишлоқ хўжалиги практикасига ҳеч фойда келтирмайди.

Ҳозирги даврда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш вазифаларини ҳал этишда фаннинг роли ва аҳамияти анча оширилиши лозим. Илмий-текшириш муассасалари дон хўжалигини, чорвачиликни самаралироқ уюштириш, техника экинлари, картошка, сабзавот ва мева етиштиришни ривожлантириш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришни механизациялаш, меҳнатни нормалаштириш, ҳисобга олиш ва меҳнатга ҳақ тўлашни уюштириш соҳасида ва бошқа кўп масалалар юзасидан тегишли тавсияномаларни ишлаб чиқишлари керак.

Партия ташкилотлари илмий-текшириш муассасаларининг ишларига кун сайин ва пухта эътибор беришлари ва улар олдига қўйиладиган вазифаларни ҳал этишда ёрдам кўрсатишлари лозим. СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Молия министрлиги, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академияси илмий-текшириш муассасалари ва тажриба станцияларига маблағ ажратиш тартибини, илмий ходимларнинг хизматига ҳақ тўлаш системасини ишлаб чиқишлари зарур, токи илмий муассасаларга маблағ ажратиш ва ходимларнинг хизматига ҳақ тўлаш колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришни ривожлантиришга ҳақиқатан ҳам ёрдам берадиган, фанни олға бостирадиган илмий тадқиқотларни кучайтиришга қаратилган бўлсин.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми иттифоқчи республикалар компартиялари Марказий Комитетларига, ўлка, область ва район партия комитетларига, СССР Маданият министрлигига қишлоқда маданий-оқартув ишларини янада яхшилаш чораларини амалга оширишни, оммабоп илмий фильмлар ва хроникал ҳужжатли фильмлар ишлаб чиқаришни такомиллаштиришни, шунингдек, уларни кўрсатишни таъминлашни, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши масалаларига доир китобларни кўпроқ нашр этиш ва уларнинг сифатини яхшилашни топширади.

Олий ва ўрта мактаб ишларининг қайта қурилиши, мактабнинг ишлаб чиқариш билан боғланишининг кучайтирилиши муносабати билан ўрта мактабларни тамомлаб чиқувчи юз минглаб йигит ва қизлар колхоз ва совхозларга боради . Бу эса, комсомолнинг қишлоқ ёшлари ўртасидаги ташкилотчилик ва тарбиявий ишларини анча яхшилашни талаб этади. Партия ташкилотлари қишлоқлардаги комсомол ташкилотларини ўстириш ва мустаҳкамлаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилишлари, уларни хўжалик ва маданий қурилишнинг энг муҳим масалаларини ҳал қилишга дадил жалб этишлари, қишлоқ йигит ва қизларининг қишлоқ хўжалик техникасини, фан ютуқлари ва илғор иш тажрибаларини эгаллашларига ёрдам беришлари, мусобақани бутун чоралар билан авж олдиришлари, комсомолнинг ташаббуси билан вужудга келган ватанпарварлик ҳаракатини — колхозларда, совхозларда ва РТСларда коммунистик меҳнат бригадаларини вужудга келтириш ҳаракатини қўллаб-қувватлашлари керак.

* * *

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленумидан кейин ўтган беш йил ичида партия қишлоқ хўжалигининг қолоқлигини тугатиш ва унинг ҳамма тармоқларини кескин суратда юксалтириш соҳасида кўп иш қилди. Қишлоқ хўжалигида қўлга киритилган муваффақиятлар билан бутун совет халқимиз ҳақли суратда фахрланмоқда. Аммо ана шу муваффақиятлар қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш йўлидаги курашга бўлган иродамизни бўшаштириб юборишига асло йўл қўйиш мумкин эмас. Ҳали жуда кўп иш қилиш керак эканлигини, қилинган ишлар олдимизда турган юмушнинг бошланғичигина эканлигини кўзда тутиш керак. Эришилган муваффақиятлар совет кишиларининг юқори сифатли озиқ-овқат маҳсулотларини, саноатнинг эса хомашёни мўл-кўл олиб туришини таъминлаш учун қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада кучли суратда юксалтиришга ундовчи восита бўлмоғи керак.

Коммунистик қурилишнинг шу етти йилликдаги улуғвор программаси ишчилар синфининг, колхозчи деҳқонларнинг, зиёлиларнинг, бутун совет халқининг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайратини ғоят кучайтириб юборди. Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари саноат, қишлоқ хўжалиги, фан ва маданиятни янада ривожлантириш, халқ фаровонлигини тўхтовсиз ўстириш юзасидан партия томонидан ишлаб чиқилган программани қизғин маъқуллаб, ана шу программани амалга оширишга қатъий бел боғлаганликларини изҳор қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларини омманинг ўсиб бораётган активлигига бошчилик қилишга, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларини меҳнатда янги юксак кўрсаткичларга эришиш сари доим олға боришга интилиш руҳида сабот билан тарбиялашга, уларнинг ижодий ташаббусини, новаторлигини бутун чоралар билан қўллаб-қувватлашга, коммунистик қурилиш планларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани янада кенг ривожлантиришга чақиради.

ТЕЛЕГРАММА

Мирний, 1958 йил 19 декабрь

Никита Сергеевич ХРУШЧЕВГА

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

Қимматли Никита Сергеевич, Антарктикада белгиялик қутб тадқиқотчиларини қутқариш юзасидан ишимизнинг тамомланганлиги муносабати билан Сизнинг юборган меҳрибонона самимий телеграммангиз бизга ниҳоятда кучли таъсир қилди.

Қилган меҳнатимизга юксак баҳо берган СССР Олий Совети Президиумидан, Совет ҳукуматидан ва совет халқидан жуда миннатдормиз. Севикли Ватанимизнинг ҳар қандай топшириғини бажаришга доим тайёрмиз.

Н 495 самолётининг экипажи

ПЕРОВ, АФОНИН, БРОДКИН, СЕРГЕЕВ, МЕНЬШИКОВ, ЗОРИН, таржимон МАКУШОК.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИГА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг мактабларни қайта қуриш ҳақидаги тезислари умумхалқ муҳокамасида

Газетхонларнинг таклиф ва мулоҳазалари

Мактабларда политехника базасини яхшилаш ўқувчиларни меҳнатга муҳаббат руҳида тарбиялашнинг энг муҳим омилларидандир. Шунинг учун ҳам бизнинг мактабимиз «Оҳангарон» совхозининг биринчи бўлимидаги трактор парки ва устахонасига биркитиб қўйилди. Лекин ўқувчиларнинг трактор ўрганишга қизиқишини ва мактабга ажратилган участкада меҳнат қилишни яхши кўришларини ҳисобга олиб, **бир трактор мактаб ўқувчиларига оталиққа бериб қўйилса.** Ўқувчилар бу тракторни ўрганиш билан бирга, уни яхши сақлар эдилар.

Кўпгина ўқувчиларнинг бинокор бўлиш истагида эканликларини ҳисобга олиб, мактабда дурадгорлик устахонаси очиш, ғишт қуйиш ва қурилиш билан боғлиқ бошқа ишларни кучайтириш керак.

Совхоз дирекцияси ва район халқ маорифи бўлими меҳнат билан боғлиқ бўлган амалий машғулотларини кучайтириш учун зарур асбоб-ускуналар, хоналар ажратиб беришлари талаб этилади.

М. ИКРОМОВ,
Оҳангарон районидаги 10-мактаб директори.

* * *

Мактабларда физкультура дарсига катта эътибор бериш, унинг соатларини ошириш керак. Бунинг учун физкультура ўқитувчисининг ойлигини бир ставкага етказиш зарур.

Кўпгина қишлоқ жойларда мактаблар колхоз ёки совхоз марказларида бўлганлиги учун айрим узоқроқ участкаларда бошланғич синф ўқувчилари учун мактаб филиаллари очилиши лозим.

Б. ТУРЛИБЕКОВ,
Оржоникидзе район Қибрай қишлоқ Совети бошланғич партия ташкилотининг секретари.

* * *

Бизнингча, тарих-филология факультетининг тил ва адабиёт бўлими ўқув программасига жиддий ўзгартишлар киритиш ва уни кенгайтириш керак. Унга классик ва ҳозирги замон Шарқ адабиёти, Ўрта Осиё ва Закавказье халқлари адабиёти, марксча-ленинча эстетика фанлари асослари киритилса маъқулроқ бўлур эди. Бу фанлар юзасидан лекция соатларини ва практик машғулотларни кўпайтириш мақсадга мувофиқдир.

Г. МУҲАММАДЖОНОВА,
Низомий номли Тошкент давлат педагогика институтининг V курс студенти.

* * *

Кечки мактабда дарслар ҳафтасига 3-4 кун ўқитилиши ва шунинг учун бу мактаб 12 йиллик ҳажмида бўлиши лозим.

Янги ташкил этиладиган 11 йиллик мактабларда қизларга таълим бериш масаласига катта эътибор бериш лозим. Бу мактабни тамомлаган **қизлар бичиш-тикиш, уй-рўзғор ишлари билан шуғулланиш, турли таомларни пишириш, болалар боғчаси ва ясилларида тарбиячи бўлиб ишлаш, биринчи медицина ёрдами кўрсатиш каби ишларни бемалол бажара оладиган бўлсинлар.**

М. АБДУЛЛАЕВ,
Калинин районидаги 11-мактаб бошланғич партия ташкилотининг секретари.

Профессор Ҳ. Усмонов таклиф қилади

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети химия факультетининг **профилини ўзгартиш ҳақидаги фикрга қўшилиш керак. Ҳар юз битирувчининг 25 таси педагог бўлсин.** Келажакда ишлаб чиқариш учун қанча химик кераклигини қуйидаги рақамда кўриш мумкин. Чирчиқ комбинатининг марказий лабораториясидагина 500 химик ишлаши лозим. Педагоглар ва мутахассислар тайёрлашда ўқув планлари ҳам бошқача бўлиши лозим. Менимча, **химия саноати корхоналари экономикаси деган факультатив ёки мажбурий курс жорий қилиш лозим.**

Лабораторияларимизнинг ускуналаниши ҳақида ҳам жиддий ўйлаб кўриш лозим. Мавжуд асбоб-ускуналар билан тажриба ўтказаётган студентлар йирик комбинатлар цехларида ишлаб турган ускуналарда бирдан иш олиб кета олмайдилар. Ҳозир ишлаб чиқаришда электрон микроскоплар, осциллографлардан фойдаланилмоқда, бизда эса бундай янги асбоблар йўқ.

Тажриба ўтказиш учун янги ускуналар ўрнатишга имконият бўлмаган тақдирда, лоақал кўргазмали асбоб, қуроллар музейи ташкил қилиш керак.

Студентларни илмий ишларга кенг жалб қилиш зарур: учинчи курсдан бошлаб ҳар бир студент маълум бир тадқиқот олиб бориши қоида бўлиб қолсин. Лабораториялар эса, эрталабдан то кечгача очиқ бўлсин.

☆ ☆ ☆

Чирчиқ шаҳридаги 2-ўрта мактабда политехника таълими яхши йўлга қўйилган. Мактабга оталик қилувчи «Ўзбекхиммаш» заводи коллективи устахоналарни токарлик, пармаловчи, строгал ва бошқа станоклар билан таъминлади. 2-автобаза эса амалий машғулотлар учун автомашина ажратиб берди. Ҳозир ўқувчилар ўз кучлари билан янги механик устахонаси, дурадгорлик хонаси ва автосинф барпо қилдилар. Суратда: 8-синф ўқувчилари мактаб устахонасида токарлик станогида ишламоқдалар.

Р. Шамсутдинов фотоси
(ЎзТАГ фотохроникаси).

☆ ☆ ☆

Журналист кадрлар тайёрлаш ҳақида

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг филология факультети таркибида журналистика бўлимининг ташкил этилганига бор-йўғи 8-9 йил бўлди. Ҳозир бўлимни битириб чиққан студентлар район, шаҳар, область газеталарида, шунингдек, республика миқёсидаги газета ва журнал редакцияларида муваффақиятли ишламоқдалар. Бироқ шу қисқа давр ичида орттирилган тажриба шуни кўрсатдики, университетни тамомлаб диплом олган ёш журналистларнинг кўпчилиги редакцияларга бориб 1-2 йил ишлагандан кейингина мустақил иш кўра оладиган ва мухбирларга фойдали маслаҳат бера оладиган редакция ходими даражасига кўтарилмоқда. Баъзи лаёқатсизлари эса, бу касбни тарк этиб, бошқа ишга ўтиб кетмоқдалар. Бу албатта, университетда таълим олаётган студентларнинг кўпроқ назария билан шуғулланиб, ишлаб чиқаришдан, практикадан ва демак, ҳаётдан узоқлашиб қолаётганликлари боисидандир.

Бу хусусдаги айрим мулоҳазаларни жамоатчилик муҳокамасига ҳавола қилишни лозим деб топдик.

Аввало журналистика бўлимига қабул қилинадиган студентлар ҳақида. Маълумки, журналистика соҳасини танлаган киши шу касбга лаёқатли, қобилиятли бўлиши, бу касбни севиши керак. Шунинг учун **бу бўлимга қабул қилинадиган студентлар ишлаб чиқаришдан келган бўлишларидан ташқари матбуот саҳифаларида қатнашиб турган ёки шу соҳада ишлаган ва шу касбга қўли келиб қолган ишчи-деҳқон мухбирлари орасидан танланса. Агар редакциялар характеристикаси ёки тавсияномаси билан қабул қилинса тағин ҳам дуруст бўларди.**

Журналистика бўлимидаги ўқишни ҳам ҳозиргидан бошқачароқ ташкил этиш, яъни **ишлаб чиқариш практикасини биринчи курсданоқ бошлаш ва бошқа курсларда унинг муддатини узайтириш керак.** Студентларни биринчи курсдан бошлабоқ редакцияларга биркитиб қўйиш ва уларнинг курс ҳамда диплом ишлари баҳоланаётганда редакциялардаги иш самараларини инобатга олиш лозим. Сўнгра курс ва диплом ишларини редакциялар билан келишиб, зарур ва актуал темаларда ёзилса, редакция учун ҳам, студент учун ҳам фойдали бўларди: ёзилган ишлар ҳозиргидек қайлардадир чанг босиб ётмас, балки улардан айримларини газета ёки журналларда фойдаланиш имкони туғиларди. **Студентларнигина эмас, кафедра ўқитувчиларини ҳам редакциялардан бирига биркитиб қўйилса фойдадан холи бўлмасди, негаки назария билан кундалик практикани боғлаб олиб боришга кенг имкониятлар яратиларди.**

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, университетнинг журналистика бўлими Ўзбекистон Бадиий адабиёт нашриёти учун мутахассислар тайёрлаб берувчи асосий манбаълардан бири бўлганлигини ҳисобга олиб, **бўлим таркибида таржимонлар группаси ташкил этилса, ёки бадиий таржимага майл кўрсатган студентлар билан 4-курсдан бошлаб алоҳида иш олиб борилса. Албатта, бу ўринда нашриёт ўз мутахассислари билан ёрдам бериши** зарур. Бу—таржима ишимизни олға бостиришдагина эмас, балки бир неча йиллардан бери нашр этилаётган таржима асарларига баҳо беришда, таржима соҳасида кўп йиллардан бери йиғилган бой тажрибаларни ўрганишда, умумлаштиришда ҳам катта аҳамиятга эга бўларди.

Ўзбек матбуоти назариясини, ўзбек журналистикаси тарихини яратадиган пайт келмадимикан? Бизнингча, республикамизда совет ҳокимиятини ўрнатиш, мустаҳкамлаш учун фидокорона курашган, халқимиз орасига маърифат нурларини ёйган, чаласавод халқимизни ёппасига саводхон қилишда жонбозлик кўрсатган, ўлкамизнинг саноати ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш учун курашга барча меҳнаткашларни сафарбар этишда жонажон партиямизга яқиндан ёрдам берган ва шу билан партиямиз қўлида ишончли, ўткир ғоявий қурол эканини оқлай олган **матбуотимиз тарихини, жанговар журналистикамиз тарихини ўрганиш пайти келган.** Ўзбек матбуоти тарихи — ўлкамизнинг, халқимизнинг ўсиши, улғайиши тарихидир, тобора тантана қилиб бораётган партиямиз миллий сиёсатининг газета ва журналлар саҳифасига йилма-йил нақшлаб қолдирилган ёрқин ифодасидир. Шунинг учун ҳам бу тарихни ўрганиш ва бирор салмоқли илмий асар яратиш актуал масалалардан биридир. Бу, албатта, бир-икки кишининг қўлидан келадиган иш эмас. Бунинг учун Ўрта Осиё Давлат университети ва олий партия мактабидаги журналистика бўлимлари, Ўзбекистон КП Марказий Комитети қошидаги партия тарихи институтининг мабуот билан шуғулланувчи ходимлари ва республикамиздаги кекса, тажрибали журналистлар баҳамжиҳатлик билан ишлашлари керак, **академия ёки Ўзбекистон Компартияси институти ҳузурида матбуот тарихини ўрганувчи секторлар ташкил қилиш айниқса мақсадга мувофиқ бўларди.**

Шу вақтгача ўзбек матбуоти жанрларидан бирортасининг ўрганилмаганлиги ва улар ҳақида йирикроқ илмий иш у ёқда турсин ҳатто дурустроқ мақоланинг йўқлиги ачинарли ҳолдир. Ваҳоланки, матбуотимизнинг жанрлари йилдан-йилга бойиб, ўсиб, такомиллашиб бормоқда. **Ўзбек матбуотида қўлланилаётган жанрларни ўрганиб, тажрибалар умумлаштирилиб, бирор китоб яратилмаганда ҳам айрим-айрим брошюралар нашр этилса, бу — матбуот ходимлари учун ҳам, журналистика бўлимининг студентлари учун ҳам, кўп сонлик ишчи ва деҳқон мухбирлари учун ҳам катта ёрдам бўларди.**

Шу ўринда аллақачон пойтахтимизда ташкил этилган журналистлар союзининг фаолияти тўғрисида ҳам икки оғиз гапириб ўтишга тўғри келади. **Агар союз Университет ва Олий партия мактабидаги бўлғуси журналистлар ҳамда пойтахтимиздаги талайгина редакция ходимлари иштирокида маълум жанр ёки темаларга бағишланган ижодий мунозаралар, баҳслар ўтказса, юқорида айтилган ишларга муносиб ҳисса қўшган бўларди.**

В. АБДУЛЛАЕВ,
В. И. Ленин номли Ўрта Осиё Давлат университети журналистика кафедрасининг ўқитувчиси.

Завод-мактаб ташкил этиш керак

Ёшларимизни билимдон ва меҳнатсевар қилиб тарбиялашда завод-мактабларнинг ташкил этилиши катта аҳамиятга эга. Бундай мактаблардан бири Куйбишев темир йўлининг ёш техниклар станцияси базасида 1958 йилда ташкил этилди. Бу завод-мактабнинг базасини ташкил этишда мактаблардаги мавжуд устахоналардан фойдаланилди.

«Ёшлар завод-мактаби ҳақида» махсус инструкция тайёрланди. Мактаб маъмурияти комсомол ва пионер ташкилотлари билан келишиб, бўлажак заводнинг раҳбар ходимлари, яъни ўқувчилар орасидан завод директори, цех бошлиқлари ва кадрлар бўлимида ишлайдиган ўқувчилар танланди. Улар билан биргаликда шаҳардаги заводлардан бирига экскурсия ташкил этилди. Экскурсия вақтида бўлажак «раҳбар ходимлар» завод директорининг, цех бошлиқларининг, бригадирларнинг, кадрлар бўлимининг фаолияти, шунингдек иш жойларининг аҳволи билан танишдилар.

Шундан кейин заводга қабул қилиш ҳақида эълон ёзилди. Бу эълонда заводга қабул қилинадиган ишчиларнинг 6-9-синф ўқувчилари бўлиши кўрсатилган эди.

Завод иши худди катта заводлардагидек ташкил этилди. У ерда оддий ишчидан тортиб директоргача ҳаммаси мактабнинг 6-9-синф ўқувчиларидир.

Завод ташкил этилган дастлабки ойларда ясалиши осон бўлган болалар ўйинчоқлари, шунингдек болаларнинг қўлидан келадиган заказлар ишланди. Олинган даромад цехларни жиҳозлашга харажат қилинади.

Биргина болалар боғчаси мебелларини ремонт қилиш эвазига мактаб-завод кассасига 60 минг сўм пул тушди. Аҳолини қайта рўйхатга олиш муносабати билан шаҳардаги кўп уйларнинг номерлари алмаштирилди. Шаҳарда эса бундай заказларни бажарадиган фақат биргина устахона бор. Завод-мактабнинг цех бошлиғи Киров райкомхози билан 48 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб бериш ҳақида шартнома тузди. Бу заказлар уч ойда эмас, икки ойда бажарилди.

Шуниси характерлики, завод-мактаб тайёрлаган маҳсулот бошқа корхоналардагига қараганда деярли икки ҳисса арзон тушади ва тез бажарилади, сифати ҳам катталарникидан қолишмайди.

Ҳозирги кунларда завод-мактаб заказчилари кўпайиб бормоқда. Завод «ишчи, хизматчилари» ўқишдан ташқари вақтларида заводда ҳафтасига икки марта икки соатдан ишлайдилар. Уларнинг ўртача иш ҳақи 70-80 сўмдан 360 сўмгача. Иш ҳақи махсус конвертда боланинг ота-онасига юборилади.

Завод-мактаб даромади қуйидагича тақсимланади. 50 проценти ишчи-хизматчи, раҳбар ходимларига иш ҳақи сифатида, 20 проценти ёш техникларнинг умумий фондига, яъни экскурсиялар уюштириш ҳамда илғор цехларга ва ишчиларга бериладиган мукофот учун, 30 проценти эса заводга хомашё ҳамда асбоб-ускуна олиш учун харажат қилинади. Заводнинг раҳбар консультант ходимларининг иш ҳақи цехларнинг даромадига қараб белгиланади ва 100-700 сўм ўртасида бўлади. Завод директори 100 сўмга, бош инженери 50 сўмга, кадрлар бўлимининг бошлиғи 25 сўмга яқин иш ҳақи оладилар. Бундан ташқари заводга маоши 410 сўм бўлган бухгалтер ва иш ҳақи 400 сўм бўлган шофер қабул қилинган.

Умумий раҳбарликни ёш техниклар станцияси томонидан белгиланган инженер-техник ходим бажаради. У, мактаблардаги черчение ва политехника фанидан дарс берувчи ўқитувчилар билан ҳамкорликда иш олиб боради.

Бу завод ҳақида гапириб беришимиздан мақсадимиз, **Тошкентда ҳам шундай завод-мактаб ташкил қилиш мумкин эмасмикан** деган фикрни айтишдир.

Яқинда Тошкент шаҳар ижроия комитетининг архитектура ва лойиҳалаш бўлимида, Комсомол кўлидаги кичик Тошкент темир йўли станциясининг янги лойиҳаси кўриб чиқилди. Тошкент шаҳар ижроия комитети қурилиш учун 250 минг сўм ажратадиган бўлди.

Қурилиш битказилган тақдирда бизнинг темир йўлимиз қошида бир неча станокка эга бўлган механика, дурадгорлик устахоналари, алоҳида кино зали ва техника лабораторияси бўлади. Бунинг натижасида бизда ҳам завод-мактаб қуришга имконият туғилади демакдир. Шундай экан, фикримизча, **бу масалани шаҳар халқ маорифи бўлими ва бошқа ташкилотлар билан биргаликда ижобий ҳал қилиш мумкин.** Бунинг учун бизнинг кичик темир йўлимизда катта имкониятлар бор. Жумладан, ёш темир йўлчилар тўгарагимиз машғулотларига 700 дан ортиқ бола қатнайди, педагог мутахассисларимиз ҳам бор. Шу сабабли кичик Тошкент темир йўли станцияси базасида завод-мактаб ташкил этишни мақсадга мувофиқ деб ҳисоблаймиз.

М. АБДУЛЛАЕВА,
Тошкент кичик темир йўлининг бошлиғи.
И. СУЛАЙМОНОВ,
инженер-инструктор.

Архив материалларини эҳтиёт қилиб сақлаш керак

Республикамизнинг давлат муассасалари, саноат корхоналари ва бошқа ташкилотларда Ўзбекистон халқ хўжалигининг ривожланиш тарихи тўғрисида мазмунли, бой маълумотларга эга бўлган материаллар сақланади. Министрликлар, давлат муассасалари ва Тошкент шаҳридаги саноат корхоналарининг архивида айниқса қизиқарли материаллар кўп.

Бу материаллардан совет фанини ривожлантиришда, халқ хўжалиги тараққиёти ва справка мақсадларида, турли ташкилот ва гражданларнинг ҳар хил илтимосларини қондиришда кенг фойдаланиш мумкин. Аммо архив материалларидан ана шу мақсадларда фойдаланиш учун аввало уларни яхши сақлаш лозим.

Лекин шуни эътироф этиш керакки, министрликлар, корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари ўз ихтиёрларидаги архив материалларини яхши сақлаш тўғрисида қайғирмайдилар. Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги архив бўлими инспектураси шу йил жойларда текшириш ўтказганда юқоридаги фактлар тўла тасдиқланди. Архив материалларини сақлаш иши завод ва фабрикаларда ҳамда Тошкент Халқ хўжалик кенгашига қарашли ташкилотларда айниқса қониқарсиз аҳволда.

Масалан, Ильич номли заводнинг кўпгина қимматли тарихий ҳужжатлари бир қанча йилдан бери бузуқ ва эшиги йўқ бир хонада тартибсиз равишда ташлаб қўйилибди. Бу материаллар орасидан бирор зарур ҳужжатни топиб олиш амри маҳол. Тошкент асбобсозлик заводининг архив материаллари кислота ва ҳар хил инвентарлар сақланадиган складга ташлаб қўйилибди. Тошкентдаги экскаватор, пахтачилик машиналари заводларида, социал таъминот, соғлиқни сақлаш, қишлоқ хўжалиги министрликлари ва Октябрь район ижроия комитетида ҳам архив материалларига бепарволик билан қаралади, уларни тартибга солиб, яхши сақлаш тўғрисида ҳеч ким қайғирмайди.

СССР Министрлар Советининг 1956 йил 13 августда Совет Иттифоқи давлат архив фонди тўғрисида чиқарган низомига мувофиқ архив материалларини асраш, уларни тартибга солиш ва ҳисобга олиш, муассасаларнинг архив материалларидан фойдаланишни назорат қилиб туриш министрликлар, халқ хўжалик кенгашлари, корхоналар ва бошқа ташкилотларнинг раҳбарлари зиммасига юклатилган. Шунга мувофиқ министрликлар муассасалари ва Тошкент шаҳридаги саноат корхоналарининг раҳбарлари мавжуд камчиликларни тугатиб, қимматли архив материалларини тартибга солиш ва яхши асраш тадбирларини кўришлари зарур.

Ў. РАСУЛЕВ.

10 МИНГИНЧИ БОЛА ТУҒИЛДИ

Пойтахтимиздаги 4-туғруқхонанинг ишга туширилганига яқинда 4 йил тўлди. Бу туғруқхона ҳаммаси бўлиб 80 та ўринга эга, зарур медицина асбоб-ускуналари ва мутахассис врачлар билан таъминланган.

Яқинда туғруқхонада қувончли ҳодиса юз берди. — Бу ерда касалхона ташкил этилганидан бери 10 мингинчи чақалоқ туғилди. Туғруқхона ходимлари бу кунни тантана билан нишонладилар. 10000-чақалоқ — жажжи қизчанинг онаси «Қизил тонг» фабрикасининг ишчиси А. Анднохова эди.

Ёш суворовчилар байрами

Суратда: офицер-ўқитувчи Скворцов билим юртига ўқишга келган С. Жалиловга биринчи погонни тақаётир.
Н. Аъзамов фотоси.

Тошкент суворовчилар ҳарбий билим юртининг ташкил этилганига 15 йил тўлди. Билим юртининг ўқувчилари бу тарихий кунни аъло ўқиш ва намунали меҳнат қилиш билан кутиб олдилар.

1943 йил. Даҳшатли уруш...: Кўпгина болалар ана шу йилларда ота-оналаридан жудо бўлдилар. Етим болаларнинг кўпчилигини ўша даврда Совет Армиясининг офицер ва солдатлари ўз тарбияларига олишар ва уларни «полк ўғли» деб атаб, ғамхўрлик билан тарбия қилишарди. Партия ва ҳукуматимиз ота-онасиз қолган болалар ҳақида ғамхўрлик қилиб, Қизил Армия жангчилари, Улуғ Ватан уруши партизанларининг болалари, шунингдек урушда етим қолган болалар учун Суворовчилар ҳарбий мактаблари ташкил қилиш тўғрисида махсус қарор қабул қилди. Шунга мувофиқ 1943 йилда Тошкент Суворовчилар ҳарбий билим юрти ташкил қилинган. Бепоён Ватанимизнинг турли томонларидан билим юртида ўқиш учун болалар кела бошлайдилар. Билим юртига биринчи бўлиб ўқишга кирганлар орасида 11 ёшлик Норий Дадабоев, уруш даврида мардларча ҳалок бўлган Совет Иттифоқи Қаҳрамони Сергей Смирновнинг ўғли Владимир Смирнов ва бошқалар бор эди.

1943 йилнинг 20 декабрида билим юртида машғулотлар бошланади. Ана шу кундан билим юртининг тарихи ҳам шонли саҳифалар билан бойий бошлади. Совет Армиясининг 26 йиллиги муносабати билан билим юртига Қизил байроқ топширилди. 1945 йилда эса билим юрти ўзининг биринчи қалдирғочларини она-Ватан хизматига узатди.

Мактабга 4 синф маълумоти бўлган 11 ёшли болалар қабул қилинади ва улар бу ерда ўрта маълумот ҳажмида билим оладилар. Бундан ташқари, болалар ҳарбий тайёргарликни ҳам ўтадилар.

Билим юртида болаларни меҳнатсевар қилиб тарбиялаш, уларга политехника таълимини ўргатишга алоҳида аҳамият берилади. Бунинг учун махсус устахоналар жиҳозланган.

Ўқитувчи офицерлар ёш бўғинларни меҳр билан тарбияламоқдалар. Бу ерда таълим олаётганлар — Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, ҳарбий хизматчиларнинг фарзандлари ўз оталарининг шонли жанговар традицияларини давом эттириш ва бойитиш орзуси билан яшамоқдалар.

Ўн беш йил ичида билим юрти минглаб ёш ҳарбий кадрларни тарбиялаб етиштирди. Ҳозир улар бепоён Ватанимизнинг турли жойларида ҳарбий хизматни садоқат билан ўтамоқдалар.

Н. НАСИМОВ.

Кинотеатр йиллик планни бажарди

Пойтахтимизнинг Беруний майдонига жойлашган Навоий номли қишлиқ кинотеатр доим тамошабинлар билан гавжум бўлади. Чорсудаги «9-май» ва Сталин паркидаги ёзлик кинотеатр ҳам шу кинотеатрга қарашлидир. Ана шу группа кинотеатрлар бўйича йиллик план 15 декабрда бажарилди.

Бир миллион 162 минг тамошабинга маданий хизмат кўрсатилди.

Кинотеатр коллективи йил охиригача пландан ташқари яна 50 мингга яқин тамошабинга маданий хизмат кўрсатиш мажбуриятини олди.

Аҳолини рўйхатга олишга бағишланган лекция ва суҳбатлар

Чирчиқ шаҳридаги саноат корхоналари ва қурилишларда Бутуниттифоқ аҳолини рўйхатга олиш тўғрисида меҳнаткашлар ўртасида лекция ва суҳбатлар ўтказилмоқда. Яқинда бинокорлар клубида 160-қурилиш тресги касаба союз комитети раисининг ўринбосари Ермаков «Бизнинг улуғ Ватанимиз» деган темада лекция ўқиди.

Шаҳарнинг бошқа корхона ва муассасаларида ўтказилаётган лекция ва суҳбатларни ҳам меҳнаткашлар қизиқиш билан тингламоқдалар.

Т. СИХАРУЛИДЗЕ.

Комсомол комитетлари лекторларининг республикалараро семинари

20 декабрда Тошкентда табиий-илмий ва илмий-атеистик пропаганда масалалари бўйича ихтисослаштирилаётган лекторларнинг республикалараро семинари ўз ишини бошлади. ВЛКСМ Марказий Комитети томонидан чақирилган бу семинарда Ўзбекистон, Қозоғистон, Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистон комсомол комитетларининг икки мингдан ортиқ лекторлари қатнашмоқда. Лекциялар ўқиш учун Москва ва Тошкент илмий ходимлари жалб этилган.

Семинар олти кун давом этади.

(ЎзТАГ).

БИР КОЛХОЗНИНГ МАДАНИЙ-МАИШИЙ МУАССАСАЛАРИ

Мирзачўл районидаги Сталин номли колхозда яқинда 500 кишига мўлжалланган клуб биноси қуриб битказилди. Бу, колхознинг учинчи клуби бўлиб, катта тамоша зали ҳам бор. Янги клуб биносига кучли радиоузел ўрнатилди. Махсус хонада 10 минг донага яқин китоб фондига эга бўлган учинчи колхоз кутубхонаси ташкил этилди. Алоқа бўлими ҳам ана шу кутубхона ёнига жойлашган.

Колхозда мактаб-интернат биноси ҳам қурилиб, ишга туширилди. Интернатда ҳозир 80 бола ўқимоқда. Шу билан колхоздаги мактаблар сони 5 тага етди. 8 та болалар боғчаси ва яслиси ишлаб турибди. Даволаш-профилактиканинг энг янги ютуқлари жорий этилган колхоз шифохонаси ҳам қишлоқ меҳнаткашларига яхши хизмат кўрсатмоқда.

Ҳозир колхозда маиший хизмат кўрсатиш комбинати, ошхона, саноат ва озиқ-овқат моллари магазини учун бинолар қурилмоқда. Бу муассасалар колхоз электр станцияси ишлаб чиқараётган электр қуввати билан таъминланади.

Келгуси йилда маданий-маиший муассаса бинолари қуриш учун колхоз правлениеси 2 миллион сўмдан ортиқроқ маблағ ажратишни мўлжалламоқда. Жумладан, ана шу маблағ ҳисобига колхозда меҳмонхона ва дам олиш уйи қурилади.

(ЎзТАГ).

Қисқа сатрларда

▲ **Верхне-волинск.** Район марказида яқинда 400 квадрат метр ҳажмда ҳашаматли меҳмонхона ва янги ҳаммом бинолари қуриб битказилди.

Ф. Шабанов.

▲ **Бўка.** Райондаги 2-машина-ремонт станцияси ишчи ва хизматчилари ўз кучлари билан 5 хонадан иборат 40 кишилик типовой ётоқхона биноси қуриб олдилар. Ҳозир ишчилар янги ётоқхонада яшамоқдалар.

Т. Исмоилов.

▲ **Тошкент.** Шаҳардаги янгидан барпо қилинаётган Автобусная ва Арназирский кўчаларига 1000 метрли масофага водопровод қувурлари ёткизилди. Ҳозир хонадонларда водопровод колонкалари қурилмоқда.

И. Рустамов.

▲ **Қуйи Чирчиқ.** Район марказида яқинда янги ошхона биноси битказилиб, ишга туширилди. Шу кунларда янги ошхонада хилма-хил таомлар тайёрланиб хўрандаларга намунали хизмат кўрсатилмоқда.

М. Шаминов.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси Варшавадан жўнаб кетди

ВАРШАВА, 19 декабрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси ўртоқ А. И. Микоян бошчилигидаги делегацияси бугун Варшавадан Москвага жўнаб кетди. Делегация Польша Коммунистик партиясининг 40 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашди.

Варшаванинг Окенце аэродромида совет делегациясини Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитетининг биринчи секретари В. Гомулка, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитети сиёсий бюросининг аъзолари А. Завадский, В. Замбровский, И. Лога — Совиньский, Э. Охаб, А. Рапацкий, Ю. Циранкевич, Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитетининг секретарлари, министрлар, дипломатик корпус аъзолари ҳамда СССР нинг Польшадаги элчиси П. А. Абрасимов кузатиб қолдилар.

Совет меҳмонларини кузатиб қолиш учун Варшава саноат корхоналарининг жуда кўп вакиллари ҳамда Польша Коммунистик партиясининг 40 йиллиги муносабати билан ўтказилган тантаналарда қатнашган Чехословакия Коммунистик партияси делегациясининг, Германия Бирлашган социалистик партиясининг, Германия Коммунистик партиясининг делегациялари келдилар.

КПСС делегацияси билан бирга Польша Халқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Т. Гедэ ҳам Москвага жўнаб кетди.

Хельсинкида Жаҳон Тинчлик Кенгаши ижроия комитетининг мажлиси

ХЕЛЬСИНКИ, 19 декабрь. (ТАСС) Бугун бу ерда Жаҳон Тинчлик Кенгаши ижроия комитетининг мажлиси очилди. Ижроия комитети ядро қуроли синовларининг тақиқланиши учун кураш кампаниясини кучайтириш тўғрисидаги масалаларни қараб чиқади.

Мажлисда қатнашиш учун турли мамлакатлардан 40 га яқин вакил, шу жумладан В. Фридрих (Германия Демократик Республикаси), Д. Эндикотт (Канада), А. Табет (Ливан), В. Спано (Италия), И. Блюм (Бельгия), Ф. П. Шнейдер (Германия Федератив Республикаси), А. Корнейчук (СССР) ва бошқалар келдилар.

Ижроия комитетининг мажлиси икки кун давом этади.

Ҳиндистон Президенти Индонезиядан жўнаб кетди

ЖАКАРТА, 19 декабрь. (ТАСС). Расмий визит билан Индонезия Республикасида бўлган Ҳиндистон Республикасининг президенти Прасад бугун Жакартадан жўнаб кетди.

Кемайоран аэропортида Ҳиндистон президентини президент Сукарно, бош министр Жуанда, министрлар ва Индонезиянинг бошқа расмий кишилари ҳамда дипломатик корпус аъзолари кузатиб қолдилар.

Президент Прасад ва президент Сукарно микрофон олдида сўзлаган қисқа нутқларида Ҳиндистон республикаси бошлиғининг Индонезияга қилган визити иккала мамлакат халқлари ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаганлигини таъкидлаб ўтдилар.

Бирлашган Араб Республикасининг Сурия райони чегарасида Исроил қўшинларининг тўпланиши

ДАМАШҚ, 19 декабрь. (ТАСС). Бу ерда Бирлашган Араб Республикасининг Сурия райони чегараси ёнида Исроил қўшинларининг тўпланаётганлиги тўғрисида Бирлашган Араб Республикаси Сурия райони расмий вакилининг баёноти эълон қилинади.

Жанубий чегарадан олинаётган хабарлар, дейилади баёнотда, Исроил Бирлашган Араб Республикаси Сурия районининг жанубий чегараларига яқин жойда ўз қўшинларини тўплаётганлигини кўрсатиб турибди. Исроил қўшинларининг бундай тўпланиши Исроилнинг умуман Бирлашган Араб Республикасига ва хусусан, Сурия районига нисбатан агрессив ниятлари борлигини исботлайдиган далилдир.

Камбоджа миллий мажлисининг норозилиги

ПНОМ-ПЕНЬ, 19 декабрь. (ТАСС). Камбоджа матбуоти Камбоджа қироллиги миллат мажлисининг махсус мажлиси тўғрисида хабар беради. Миллат мажлиси қиролга мурожаат қабул қилиб, бу мурожаатда Таиланд томонидан Камбоджага нисбатан юргизилаётган иғвогарлик сиёсатига қарши норозилик билдирган ва бетарафлик сиёсатини охиригача қўллаб-қувватлашга қатъий бел боғлаганлигини билдирган.

КАМБОДЖА—ТАИЛАНД ЧЕГАРАСИДАГИ ҲОДИСАЛАР

ПНОМ-ПЕНЬ, 19 декабрь. (ТАСС). Кейинги вақтда Камбоджа матбуоти Камбоджа чегарасининг Таиланд томонидан бир неча марта бузилганлиги ҳақида хабар бермоқда. Ноябрь охирларида ва декабрь ойида Таиланд ҳарбий хизматчиларининг чегарадан ўтиш ҳоллари, Камбоджа территориясини ўққа тутиш, мамлакатнинг ҳаво чегараларига босиб кириш, чегара белгиларини кўчириб қўйиш, ўрмонларни кесиш, чорва молларни ҳайдаб кетиш ва бошқа шу каби ҳоллар рўй берган.

ҲИНДИСТОН ЧЕГАРАСИДА ПОКИСТОННИНГ ИҒВОГАРЛИГИ

ДЕҲЛИ, 19 декабрь. (ТАСС). Матбуотнинг хабар беришича, кеча Покистон қўшинлари Патхария районида (Ассам штати) Ҳиндистон территориясини кучли ўққа тута бошлаганлар. Покистон қўшинлари аҳоли яшайдиган Бхолабет пунктини ўққа тутишни давом эттирмоқдалар.

Ассам ҳукумати ўт очишни тўхтатиш тўғрисидаги битимнинг Покистон қўшинлари томонидан бузилганлиги муносабати билан Шарқий Покистон ҳукуматига юборган норозилигига шу вақтгача жавоб олмаган.

Виктор Перов самолёти Мирнийга қайтиб келди

Антарктидада фалокатга учраган бельгиялик қутб тадқиқотчиларини қутқариш юзасидан Совет ҳукуматининг топшириғини муваффақиятли бажарган Виктор Перов самолёти 19 декабрда Москва вақти билан соат 2-25 минутда Мирний Жанубий қутб обсерваториясига эсон-омон қайтиб келди. (ТАСС).

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ (VI ЧАҚИРИҚ) ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети Тошкент шаҳар Советининг барча депутатларига маълум қиладики, шу йил 25 декабрь пайшанба куни кундуз соат 16 да меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг тўққизинчи сессияси чақирилади.

Сессия М. Горький номли театр биносида очилади. Депутатлар соат 15 дан бошлаб шу ернинг ўзида рўйхатга олинадилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижрокоми.

Телевизор экранида

21 ДЕКАБРДА

12.00. Ёш тамошабинлар театридан «Ойгул ва Бахтиёр» спектакли олиб кўрсатилади.
19.00. Радио эшиттириш ва телевидение комитети солистлари ва халқ чолғу оркестрининг концерти
20.00. Бадиий фильм — «Октябрь кунларида».
21.30. Сўнгги ахборот.
21.50. Бадиий ҳаваскорлар концерти.

22 ДЕКАБРДА

19.30 Ёшлар учун ўзбек тилида эшиттириш. «Истиқбол эгалари» телевизион журналининг 3-сони.
20.30. Киножурнал.
20.40. Сўнгги ахборот.
21.00. «Менинг тоғам Хосинто» номли киноповесть.
22.30. Музикали календарь.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚ РЕДАКТОР!

Тез ёрдам клиника касалхонасининг 60 йиллик юбилейи муносабати билан ўз табрикларн ва самимий тилакларини йўллаган барча шахсларга, медицина муассасаларига, институтларга ва бошқа ташкилотларга газетангиз орқали коллективимизнинг қизғин миннатдорчилигини етказишингизни сўраймиз.

Тошкентдаги тез ёрдам клиника касалхонасининг юбилей комиссияси.

Редактор **З. ЕСЕНБОЕВ.**

Совет Иттифоқи Қаҳрамони Михаил Васильевич Водопьянов яқинда Тошкентга меҳмон бўлиб келди. Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан уруши қатнашчиси бўлган бу жасур учувчи ўз халқига садоқат билан хизмат қилиб келмоқда. У, 1934 йилда Арктикада ҳалокатга учраган «Челюскин» пароходини қутқаришда ҳам қатнашган. Водопьяновнинг «Шимолий қутбга учишлар», «Арктика марказида», «Қанотли паҳлавонлар» ва бошқа бир қанча бадиий асарларини совет китобхонлари севиб ўқийдилар. Тошкентдаги Округ Офицерлар уйи, Свердлов номли концерт зали ва КГБ клубида шаҳар ёшларининг қаҳрамон билан учрашувлари бўлди. Суратда: М. В. Водопьянов Округ Офицерлар уйида бўлган учрашувда ёшлар билан суҳбатлашмоқда.

В. Салов фотоси.

Бугун иккинчи пул-буюм лотереясининг ютуқлар тиражи

Республикамизда иккинчи пул-буюм лотереяси 40 миллион сўм миқдорида чиқарилган эди. Билетлар меҳнаткашлар ўртасида муваффақият билан тарқатилди. Областимиз ва Тошкент шаҳри меҳнаткашлари ҳам лотерея билетларини кўплаб сотиб олдилар. Ютуқлар тиражи бугун пойтахтимиздаги темирйўлчилар маданият саройида бошланиб, 24 декабргача давом этади.

Бу ютуқлар тиражида 569.600 та буюм ва пул ютуқлари бор. Буюмлар ютуқлари орасида 8 та «Москвич» автомашинаси, 8 та «ИЖ-56» мотоцикли, 24 та пианино, 24 та «ТЕМП-3» телевизори, 40 та болалар коляскаси, 320 та гилам, 80 та турли маркадаги холодильник, 1400 та тикув машинаси, 64 та кир ювиш машинаси, 800 та кровать ва бошқа жуда кўп қимматбаҳо нарсалар бор. Бундан ташқари тиражда 80 та 1000 сўмлик ва 800 та 500 сўмлик пул ютуқлари бор.

Беш сўмингизга қимматбаҳо буюм ютишингиз мумкин.

Тошкентнинг тамоша залларида

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА— 21/XII да **Юрак ёнмоғи керак** (билетлар сотилган).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Катта программада **цирк тамошалари.** 50 лилипут артист иштирокида **музикали аттракцион.** Бугун **3 марта тамоша** кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА—21/XII кеч соат 8 яримда Ўзбекистон халқ ҳофизи **Маъмуржон Узоқов концерти.**

«ИСКРА» — кундуз ва кечқурун **«Комета» матроси.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — кундуз ва кечқурун **Тундаги из,** кеч соат 6 да **Севги учрашуви.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — эрталаб соат 11-45 минутда **Икки чақалик эчкича,** кундуз 3-15 минут ва кеч 10-20 минутда **Севги учрашуви,** кеч 6-45 минутда **Севги тароналари,** қолган сеансларда **Махсус топшириқ.**

ДИҚҚАТ!

21 декабрь эрталаб соат 11 да, Тошкентда Темир йўлчилар маданият саройида

ИККИНЧИ ПУЛ-БУЮМ ЛОТЕРЕЯСИНИНГ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ

АЛИШЕР НАВОИЙ НОМЛИ ОПЕРА ВА БАЛЕТ ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

С. Юдаков музикаси

МАЙСАРАНИНГ ИШИ

3 пардали комик опера.

Либретто авторлари — **С. Абдулла** ва **М. Муҳамедов.** (Ҳамза Ҳакимзоданинг шу номдаги пьесаси асосида).

Постановкачи — РСФСР-да хизмат кўрсатган санъат арбоби, Сталин мукофоти лауреати **В. Канделаки,** дирижёр — Ўзбекистон ССР-да хизмат кўрсатган артист **Ф. Шамсиддинов,** режиссёр — Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби **М. Муҳамедов,** балетмейстер — Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **М. Турғунбоева,** рассомлар — Ўзбекистон ССР халқ рассоми, Сталин мукофоти лауреати **М. Мусаев, З. Ғоибов,** хормейстер — **Ф. Файзий.**

Обуна «Союзпечать» бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, шунингдек ўқув юртлари, муассаса, фабрика, завод, колхоз, совхоз, МТС ва РТСлардаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан 27 декабргача қабул қилинади.

Обуна баҳоси: бир йилга — 52 сўм 20 тийин, 6 ойга — 26 сўм 10 тийин, 3 ойга — 13 сўм 05 тийин.

Тошкент шаҳар ижроия комитети Автотранспорт бошқармасининг

1-СОН ШАҲАР БЕНЗОЗАПРАВКА СТАНЦИЯСИ

ташкилот, ведомство, совнархоз ва министрликларга билдирадики, 1959 йил 1 январдан бошлаб ЁНИЛҒИ-МОЙЛАШ МАТЕРИАЛЛАРИ

1958 йилги талонлар юзасидан

БЕРИЛМАЙДИ

Фойдаланилмай қолган талонлар 1-сон шаҳар бензозаправка станциясига 1959 йил 7 январгача топширилиши лозим.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34, **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140, Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими 136. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими— 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156. Маҳаллий ахборот бўлими — 132. Секретариат — 29040. Эълонлар бўлими — 38142.

Р. 10051. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Б-634.